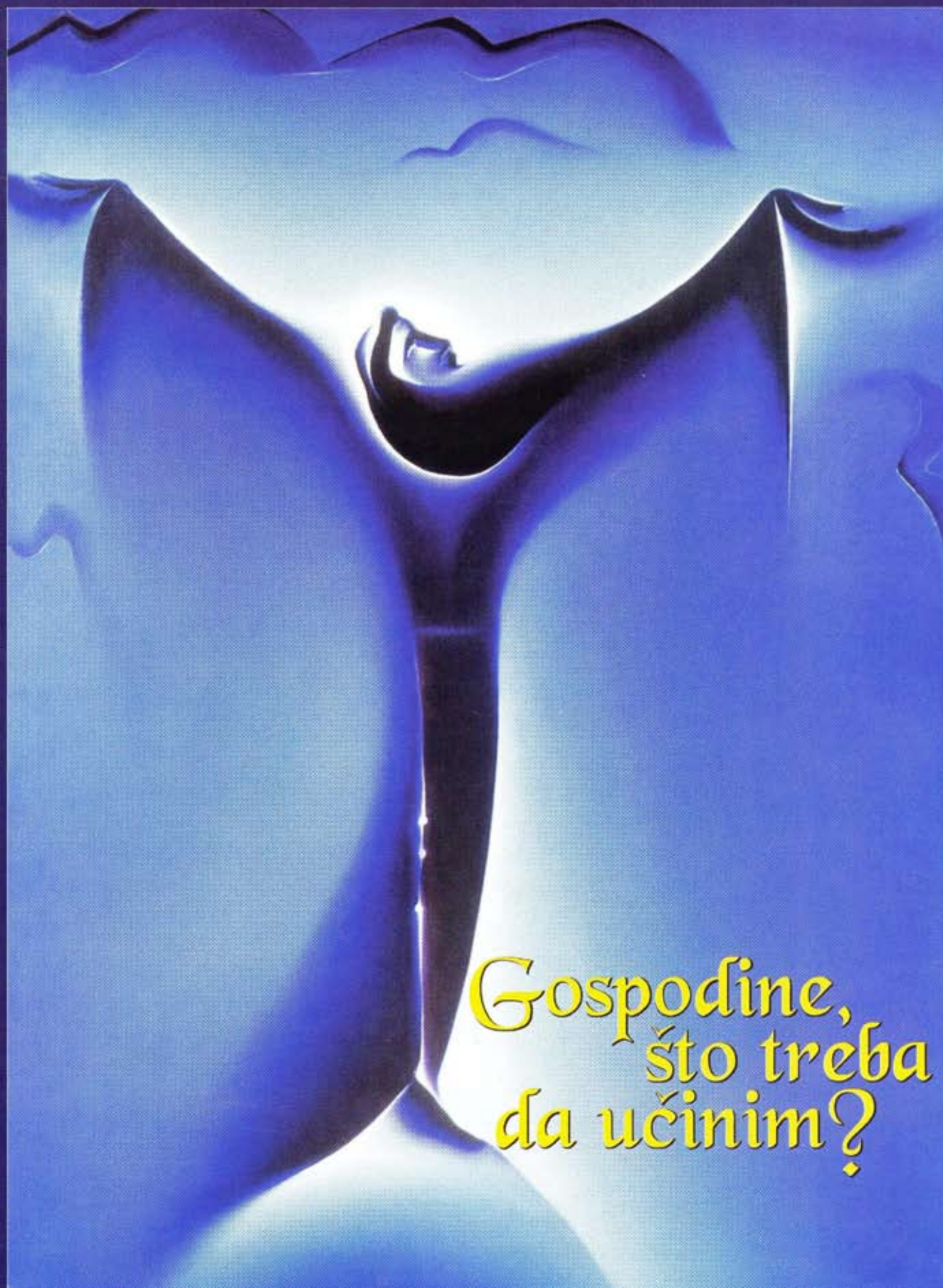

NOVICIJA

ISSN 1845-3740

GODINA III. • BROJ 1 (3) • NOVICIJATSKA GODINA 2005/06.

Gospodine,
što treba
da učinim?

O uzvišeni i slavni Bože

Ove godine navršava se 800. obljetnica od razgovora mladog Franje iz Asiza i Krista s raspela u Sv. Damjanu. To je bio susret koji je izmijenio njegov život. Evo izvještaja jednog od njegovih biografa:

“Dok je prolazio pokraj crkve sv. Damjana, potaknut nadahnućem ušao je unutra. Ušavši, žarko je molio pred slikom Raspetoga koji mu je blago i s puno dobrote govorio: ‘Franjo, moja se kuća ruši, idi i obnovi je!’ Dršćući i zapanjeno Franjo je odgovorio: ‘To ću rado učiniti, Gospodine’. Kristove riječi ispunile su Franju velikim svjetlom i radošću. Franjo je u duši osjetio da mu je zaista Isus s križa govorio” (*Legenda trojice drugova*, pogl. V).

Evo nekih poznatih izjava sv. Franje i njegove molitve pred Raspetim u crkvi sv. Damjana:

GOSPODINE, ŠTO ŽELIŠ DA UČINIM?

To je upit Franjin misterioznom glasu koji mu je u snu u Spoletu govorio

IDI, FRANJO, I OBNOVI MOJU KUĆU

Zapovijed Kristova Franji s križa u crkvi sv. Damjana

RADO ĆU TO UČINITI

Veseli i radosni odgovor Franjin Kristu

UZVIŠENI I SLAVNI BOŽE

To je početak Franjine molitve pred Raspelom

RASVIJETLI MOJE SRCE

To je bila prva molba koju Franjo upućuje Bogu jer je svjestan svoje slabosti

DAJ MI PRAVU VJERU

Prvi korak na putu prema Gospodinu

DAJ MI SIGURNU NADU

To je sigurni horizont koji nas puni mirom

DAJ MI SAVRŠENU LJUBAV

To je potrebna snaga da bi se mogle slijediti stope Kristove

DAJ MI OSJET I SPOZNAJU DA OPSLUŽUJEM TVOJE ZAPOVIJEDI

To je svijest Božje volje prema nama i cilj čitava života

JA SAM SVOJE IZVRŠIO, A VAS NEKA GOSPODIN POUČI

Franjin oproštajni pozdrav braći

HVALITE I BLAGOSLIVLJAJTE MOG GOSPODARA

Poziv koji Franjo upućuje na kraju svoje Pjesme brata sunca

Želimo da i vi proživljavate svoje dane pred proslavljenim Raspelom u školi sv. Franje i sv. Klare. Oni su pred ovom svetom slikom otkrili smisao svoga života i tajnu svoga poziva. Taj smisao i ta tajna živi su i privlačni i danas nakon 800 godina

List novicijata
Franjevačkih provincija
s područja
Hrvatske,
Bosne i Hercegovine
i Slovenije

Godina III. Br. 1 (3)

IZDAVAČ:
**Novicijati Franjevačkih
provincija s područja
Hrvatske,
Bosne i Hercegovine
i Slovenije**

GLAVNI I ODGOVORNI
UREDNIK:
fra Vitomir SILIĆ

POMOĆNICI UREDNIKA:
**fra Marijan ORŠOLIĆ
fra Robert SLIŠKOVIĆ
fra Nedjeljko ČARAPIĆ
fra Klaudio MILOHANOVIĆ
fra Marko NERETLJAK
fra Vice ŠKIBOLA
fra Dalibor MILAS
fra Mijo ŠARČEVIĆ
fra Antonio LOVRIC**

FOTOGRAFIJE:
Iz arhiva Novicijata

ADRESA UREDNIŠTVA:
**Franjevački novicijat
Gorička cesta b.b.
80101 Livno
tel.: 00387/34 201 390**

GRAFIČKO
OBLIKOVANJE:
Branko R. ILIĆ

TISAK:
SUTON
Široki Brijeg

Poštovani čitatelji!

Svaka osoba u svakom životnom razdoblju traži i nalazi različite zadaće koje treba obaviti bilo da se radi o bivstvovanju, služenju ili ljubljenju (VC 70).

Davne, 1206. godine Franjo Asiški, a od tada prođe 800 godina, uputio je upit Raspelu: *Gospodine, što želiš da učinim?*

Naše muške franjevačke novicijatske zajednice, - ove godine nas je 7, s brojem novaka u zagradi: Livno (15), Humac (5), Visovac (1), Košljun (3), Trsat (5), Krk (3), Rijeka (3) i dvije bez novaka za ovu godinu, Sveta Gora i Cres - nastoje s različitih strana odgovoriti na isto pitanje.

Milost početaka važna je za sv. Franju ali i za sve nas članove Franjevačkog reda. Sjećajmo se sa zahvalnošću prošlosti, nastojmo sa zasnom proživljavati sadašnjost i otvarati se s povjerenjem budućnosti.

U riječi i slici prošetat ćete našim novicijatima, vidjet ćete što radimo, čime se oduševljavamo, što želimo postići. Zajedno smo jači. Petodnevni boravak na Visovcu i jednodnevni na Trsatu to potvrđuje, a posjet Franjevačkoj Italiji to nadopunjuje.

Gospodine, što treba da učinim?, pitali su se i meštri, odgojitelji novaka, na Međunarodnom zasjedanju u listopadu 2005. Dobro bi bilo da se i ostala braća zamisle nad tim. Mladost duha traje u vremenu. Svima nam je potrebno na postavljeni upit čuti Gospodinov odgovor. Slušajmo, kako bismo promijenili život. Neka taj život bude franjevačko znakovit. Riječ je o izazovu. Čovjek stvoren na sliku Božju ima prigodu odlučiti se biti trajno mlad. Tražimo prvo Kraljevstvo Božje i njegovu slavu, oslobađajmo se uskih životnih okvira.

I ovaj broj lista *Novicijata* želi dati barem mali doprinos na tom području svima onima koji su dobre volje a posebno vama koji ste već franjevci i franjevke kao i onima koji osjete Božji poziv da to postanu. †

Urednik

RAZMIŠLJANJA

<i>Milost početaka</i>	4
<i>Započnimo, braćo</i>	6

REPORTAŽE

<i>Susret novaka na Visovcu</i>	8
<i>Svefranjevački susret na Trsatu</i>	10
<i>Franjevačkom Italijom</i>	12

PREDSTAVLJAMO SE

<i>Gorica (Livno)</i>	15
<i>Trsat</i>	20
<i>Krk</i>	23
<i>Humac</i>	26
<i>Visovac</i>	28
<i>Rijeka</i>	30
<i>Košljun</i>	33

ADRESE NOVICIJATA	35
--------------------------------	----

MOLITVA SV. FRANJE	36
---------------------------------	----

Milost početaka

Kratak osvrt na pripravu 800. obljetnice utemeljenja Reda

Milost početaka naziv je slavlja kojim manja braća nastoje obilježiti 800. obljetnicu utemeljenja našega Reda. Naime, davne 1209. papa Inocent III. usmeno je odobrio Franji i njegovoj braći Pravilo po kojemu će braća kao po nekom životnom pravilu živjeti dugi niz godina. Ovo će se Prvo pravilo kao način života širiti prema potrebama bratstva, ostajući osnova Nepotvrđenom pravilu iz 1221. i kasnije iz 1223. što ga je potvrdio Honorije III. Redakcije i tumačenja Pravila vremenom su se mijenjali, ali duh i smisao ostali su uvijek isti: ono je, nakon mnogo stoljeća, ostalo glavno uporište za razumijevanje Franje i razumijevanje nas samih.

Budući da se približava veliki jubilej, Generalni je definatorij s radošću prihvatio prijedlog pape Ivana Pavla II. da sa slavljem 800. obljetnice utemeljenja našeg Reda prije svega zahvalimo Svevišnjem na čudesnim djelima što ih je ostvario po braći koja su nam prethodila, poglavito po bratu Franji. Premda imamo slavnu povijest, mi ne možemo i ne smijemo ostati samo na veličanju djela naših prethodnika, nego, uvjereni u snagu i suvremenost našega "načina života", načina života koji je u osnovi evanđeoski, trebamo odlučno preuzeti izazov da nastavimo i izgradimo veliku povijest. Gledajući u budućnost kao u misiju u koju nas Duh šalje da s nama učini još velikih stvari, *milost početaka* za našu braću postaje ne samo sjećanje na prošlost, nego i proroštvo budućnosti.

Stoga je *milost početaka* svojevrsan poziv na obraćenje, kako

Fra Anto LEŠIĆ, Fratar

Fra Anto LEŠIĆ, po slici
Celestina Medovića, Sv. Franjo

bismo se brzim trkom i lakim korakom, pa i u nezaobilaznim slabostima, vratili bitnome, tj. kako bismo odlučnije slijedili Gospodina našega Isusa Krista. Osim toga, ova je obljetnica prigoda za razlučivanje svega oko nas, kako bismo postali svjetla koja stvaraju nadu u tamnoj noći koja prekriva naš ranjeni i toliko puta raspeti svijet. A za to je potrebno usmjerenje, usredotočenje i odsredštenje.

U vremenu iskrivljenih vrijednosti, kad materijalno znatno dominira nad duhovnim, potrebno je usmjeriti se na ono pravo, na Boga, njega staviti na prvo mjesto, a to znači imati srce upravljeno Gospodinu. Kako bi se izbjegla rascjepkanost i misli i energije, potrebno je usredotočiti se na prioritete koji nas određuju kao bratstvo u poslanju. Svjesni činjenice da nismo pozvani živjeti za sebe same, nego i za druge, da naša bratstva nisu nastala zbog sebe nego da pomognu drugima da upoznaju Kraljevstvo Božje, vrlo je važno da se svaki manji brat odsredišti kako bi mogao poći u svijet, *naš samostan*.

Nije lako slomiti sebe, odvojiti se od svojih navika i poći novim putem, putem poniznosti i malenosti. Pogotovo je teško stvarati povijest znajući da nećeš vidjeti svoj vlastiti plod. Ipak, svatko mora započeti to djelo, stvaralački i hrabro ga preuzeti da bi na koncu mogao gledati budućnost punu nade, pogledom uvijek uprtim u Gospodina. To je i odgovor na ono Franjino pitanje koje već osam stoljeća odjekuje svijetom: *Gospodine, što hoćeš da učinim?*

Cijela je trogodišnja priprava za 800. obljetnicu zamišljena kao put od tri postaje, pri čemu bi se na svakoj postaji obrađivao jedan segment franjevačke duhovnosti, stavljajući uvijek naglasak na obraćenje, kao neprestani rat manjih. Tako je 2006. usmjerena na razlučivanje, 2007. na projekt života i 2008-2009. na slavlje dara poziva.

Za prve godine ove priprave svaki se brat treba upitati o svom identitetu te slušajući Riječ Božju i čitajući znakove vremena promijeniti život. Druga postaja, usmje-

rena na projekt života potiče i hrabri svakoga manjeg brata da odluči, i osobno i u sklopu cijeloga bratstva, živjeti Evandjelje i Pravilo jednostavno i bez tumačenja, premda se čini da nas mnogi znakovi obeshrabruju. Potrebno je raditi na trajnoj formaciji kako bi svaki brat imao osobni projekt života te kao takav na bolje izgrađivao Red i Crkvu. Godine 2008-2009. potiču nas da Gospodinu zahvalimo na daru poziva, jer nismo mi izabrali Gospodina, nego je on izabrao nas. Velika je to milost i stoga mu je potrebno neizmjereno zahvaljivati. U tu svrhu će se dogoditi i obnova redovničkih zavjeta.

Na koncu bih ponovio riječi pape Ivana Pavla II. koji je poručio da se *sjetimo sa zahvalnošću prošlosti, živimo sa zanosom sadašnjost i otvorimo se s povjerenjem budućnosti*. Slavlje 800. obljetnice utemeljenja našega bratstva nudi nam milosnu prigodu za to. Nadam se da ćemo je iskoristiti. **T**

Fra Robert SLIŠKOVIĆ

Kip
sv. Franje,
Asiz
(Carceri)

Započnimo, braćo

Gospodine što hoćeš da učinim?

Pitanje je to na koje je tražio odgovor sv. Franjo. Pitanje je na koje traže odgovor toliki. Pitanje je to prisutno i u onima koji hode Franjinim stazama. Da, toliki ostanu samo na pitanju, a sv. Franjo?

O ovom pitanju razmišljali su i odgojitelji u novicijatima OFM-a iz cijeloga svijeta od 8. do 29. listopada 2005. Jedan tjedan u franjevačkom svetištu La Verni, mjestu Franjinih stigmata, te dva tjedna u Svetoj Mariji Andeoskoj, u zagrljaju Franjina i Klarina grada Asiza. Započnimo braćo, potaknuo je sv. Franjo sebe i svoje drugove. Poput njega svi franjevci, na osobit način odgojitelji, imaju tu ulogu traženja, kao i započinjanja i poučavanja sebe i drugih, što je i bio moto Susreta: Započnimo braćo – incipiamus fratres! Već na Generalnom kapitulatu OFM-a 2003. naglasila se važnost permanentnog obrazovanja odgojitelja. Nedugo potom sadašnja Uprava reda na čelu s generalnim ministrom zadužila je Tajništvo za formaciju i studij da organizira drugi po redu

Međunarodni kongres odgojitelja u novicijatima. Prvi takav susret održan je 1988. godine.

Logotip osmišljen za ovaj Susret ima u središtu istaknut *Tau* kojim se želi naglasiti korijen franjevačke karizme a to je križ Gospodina našega Isusa Krista, kojim se sv. Franjo bio obukao, tako kao što je htio da se obuče onaj koji bi primajući "haljinu kušnje" započinjao život Manje braće. Taj život po evanđelju je korijen i hrana života Manje braće, u kojemu je moguće pratiti onoga koji s nama želi živjeti evanđelje. Stabljika koja niče iz *Taua*, isprepleće se u uzajamnom izmjenjivanju i potpori. Na taj se način želi naglasiti put pratnje koji u novicijatskoj formaciji zahvaća i odgojitelje i novake, u postupku zajedničkoga rasta i stvaralačke vjernosti karizmi Reda. Knjiga označava prostor formacije za život manjeg brata. To je knjiga pravila, koju Toma Čelanski naziva "Knjigom života, nadom spasenja, srži evanđelja, putom savršenstva, ključem raja, ugovorom vječnoga saveza" (2Čel). Pravilo izravno upućuje na evanđelje: novicijat je dakle vrijeme

uvođenja u "pravilo i život Manje braće, a ono znači: obdržavati evanđelje Gospodina našega Isusa Krista" (PPr).

Dana 9. listopada 2005. svečanim euharistijskim slavljem u 11.00 sati u svetištu La Verni susret je službeno otvorio general Reda fra Josè Rodriguez Carballo. Nastojeći dati odgovor na gore postavljeno pitanje, General je u homiliji naglasio tri stvarnosti bitne za franjevački odgoj i život: hod prema Gospodinu, susret s Gospodinom, te kao takvi krenuti u susret s ljudima: "Sveti naš Franjo uzišao je na La Vernu kako bi ostao, i ostao kako bi nanovo sišao. Zadržavanje ga je na brdu izmijenilo, preoblikovalo. Evo, i vi odgojitelji imate potrebu uzići, povući se..., zaustaviti se i ostati... u molitvi koja traje, potom sići svjedočiti braći Krista. Nije lako uzići, zadržati se, potom sići. Snagom dubokog uvjerenja kažem vam: Ne bojte se! Poput sv. Pavla i mi možemo reći: 'Sve mogu u onome koji mi snagu daje' (Fil 4,13). Bez njegove pomoći ništa nije moguće onima koji vjeruju i u Kristu ljube. Braćo, hodimo tim putem!"

I za vrijeme trajanja Susreta htjelo se na slikovit način dati odgovor na pitanje: Gospodine, što hoćeš da učinim? Na početku Susreta predstavljeni su simboli: svijeća, zemlja, pšenica, voda.

Odgovor na naše pitanje može doći samo milošću Božjeg prosvjetljenja. Sam je Isus posvjedočio: "Ja sam svjetlo svijeta; tko mene slijedi, neće hoditi u tami, već će imat svjetlo života" (Iv 8,12). Svijeća se tako palila svako jutro započinjući uz molitvu radni dan. Božje svjetlo neka nas

Sudionici Kongresa u bazilici Gospe od Anđela poredani oko Porciunkule

njevačkom hođu življenja valja i treba prepuštati Božjem uređenju.

U radnom dijelu slušalo se predavače i stručno raspravljalo o milosti odgojiteljske službe, o krizi i rastu u životu odgojitelja, o franjevačkoj molitvi i pedagogija, o osobnoj formaciji kroz novicijatski period.

Na kongresu je sudjelovalo 73 odgojitelja. Iz statističkih podataka proizlazi da je Red manje braće OFM u listopadu 2005. imao 462 novaka u 80 kuća novicijata (25 u Europi, 8 u Africi, 6 u Sjevernoj Americi, 28 u Južnoj i Srednjoj Americi, 13 u Aziji i Oceaniji).

Drugi međunarodni susret odgojitelja u novicijatu završio je euharistijskim slavljem 29. listopada 2005. u svetištu Marije Anđeoske u Porcijunkuli. Euharistijsko je slavlje bilo ujedno i početak trogodišnjeg puta koji će u 2009. dovesti do proslave osamstote obljetnice osnutka Reda. Da, Franjino pitanje *Gospodine, što hoćeš da učinim?* i dalje zaogrće njegove sinove. Poput njega koji je bio vjernik koji traga i moli: *Prosvijetli tamu moga srca* (MpKr 1), on se, siromah, poput Marije, stavlja u stav potpune raspoloživosti kako bi ispunio Gospodinovu volju. Pred izborom služiti gospodaru ili služiti

prije 800 godina Franjo je odlučio, na odlučan i posvemašnji način, da će slijediti Gospodina po načinu svetoga evanđelja, koji mu je sam Svevišnji objavio (usp. OP 14).

Da, zaustavio se ovdje i General u završnoj homiliji: "Ako smo odlučni u pitanju, u stavu poslušnosti: *Gospodine, što hoćeš da učinim?*, i mi ćemo čuti Gospodinov poziv da izaberemo između gospodara ili slugu, i vratimo se u svoj grad, ponovno započnemo, obratimo se, i vjerujemo evanđelju (usp. Mk 1,15). Da, vratite se, obratite se: to je poziv koji trajno odzvanja u našem srcu. Vratite se, obratite se: to je poziv što nam ga upućuje Crkva, kad nas poziva na 'stvaralačku vjernost' (VC 37). Vratite se, obratite se: potreba je na koju nam je jasno pokazao Duhovski kapitul 2003; potreba da prihvatimo duh, da se nanovo rodimo, da se vratimo bitnomu, da uskladimo svoj život s osnovnim zahtjevima evanđelja (Gdm 2), da se obratimo, tako da i mi naposljetku izaberemo gospodara, napuštajući zauvijek slugu."

Vidljiv je danas plod Franjina odgovora na Božji poziv. Vidljiv je bio i plod zalijevanja posijanog na početku Susreta. Neka se tako zbiva u osobnom i zajedničkom franjevačkom rastu, radosno živeći i življeno kličući sa sv. Franjom: *To je ono što želim svim srcem!* **T**

Fra Dragan NIMAC

prosvjetljuje u istini i spoznanju djece Božje da bi otkrivali i vršili Njegovo poslanje.

Susret odgojitelja zamišljen je kao sjeme koje treba rasti u svjetlu Kristovu i kao takvo postati "duhovnom hranom" odgajanicima (usp. Mt 13,32). U zemlju je posijana pšenica. Svakodnevno se zalijevalo i posijano njegovalo.

Promatranje za vrijeme trajanja Susreta svjetlucanja svijetle te klijanja i rasta pšeničnog sjemena njegovanog Božjim blagoslovom i ljudskim marom jest bio znak nade u ostvarenje pojedinačnog i bratskog svijetljenja i izrastanja odgojitelja i odgajanika. Šišanje iznikle pšenice na kraju Susreta uprisutnilo je u svijest da se u ljudskom i fra-

Susret franjevačkih novaka Hrvatske i Bosne i Hercegovine

Tradicionalni susret franjevačkih novaka OFM-a ove godine se održao na Visovcu, i to od 18. do 22. rujna 2005. Na susretu su sudjelovali novaci Zagrebačke provincije, Hercegovačke, Zadarske, Bosne Srebrne i kao domaćini - novaci Provincije Presvetog Otkupitelja.

Susret je započeo okupljanjem u svetištu Gospe visovačke u večernjim satima gdje smo izmolili večernju molitvu i zazvali Duha Svetoga da nas vodi i učvršćuje u našem susretu.

Sljedećeg dana, 19. rujna u 7:30 smo imali pjevanu svetu misu s jutarnjom molitvom. Predstavljanje svojih provincija imali smo poslije doručka u dvorani nakon što smo izmolili Službu čitanja. Pomoću računala i projektora svaki

je predstavnik na sebi svojstven način predstavio svoju provinciju.

Poslijepodnevno lijepo vrijeme iskoristilo smo za nogomet, šetnju i bratsko druženje. Pobijedila je ekipa novaka iz Livna. U večernjim satima ponovno smo se okupili u crkvi da zahvalimo Bogu za današnji dan. Izmolili smo krunicu i Večernju. Nakon večere iskoristili smo vrijeme za bolje upoznavanje i druženje uz opuštenu atmosferu.

Utorak, 20. rujna, dan je bio određen za razgledavanje nacionalnog parka Krke. Nakon doručka uputili smo se prema Roškom slapu. Za vrijeme vožnje molila se Služba čitanja i Srednji čas. Po dolasku na Roški slap razgledali smo mlinice i prirodnu ljepotu koja zasigurno nikoga od nas nije os-

Predstavljanje novicijata

tavila ravnodušnim. U poslijepodnevnom satima uputili smo se prema Skradinskom buku. Po povratku bilo je molitve i pjesme. Poslije večere započeo je turnir u stolnom tenisu i bratsko druženje.

Sljedećeg dana uputili smo se na izlet po provinciji domaćina Presvetog Otkupitelja. Prvo odredište bile su Otavice, gdje smo posjetili crkvicu Presvetog Otkupitelja, gdje je pokopan Ivan Meštrović, poznati kipar svjetskoga glasa. Nakon toga cilj nam je bio posjet gradu hrvatskih kraljeva - Kninu. Ipak pravi pothvat bio je popeti se na kninsku tvrđavu odakle se pruža pogled na prelijepi krajolik rijeke Krke i samog grada Knina. Kninski župnik fra Ivan Nimac nas je upoznao s poviješću grada Knina i same crkve svetog Ante. Dalje smo se uputili u Biskupiju, gdje smo bili u crkvi Svete Marije – Naše Gospe. Potom smo krenuli u Sinj, svetište čudotvorne *Gospe Sinjske*. O bogatoj prošlosti sinjskog kraja, kao i o samom svetištu, govorio nam je fra Gabrijel Jurišić, profesor na franjevačkoj klasičnoj gimnaziji u Sinju. Ujedno je poklonio svakom novicijatu

zbornik *Kačić*. Ručak smo imali u sinjskom samostanu, te se polako zaputili u Split. Po dolasku u grad Split odmah smo posjetili samostan i svetište *Gospe od Zdravlja*. Nakon maloga predaha uputili smo se natrag prema Visovcu. Za vrijeme

vožnje u autobusu smo molili Časoslov i krunicu, a sve je bilo popraćeno sviranjem i pjesmom. Po povratku smo, nakon večere, nastavili turnir u stolnom tenisu gdje je pobijedio "domaći" novak fra Nedjeljko Čarapić.

Zapivaj pismu, ribaru stari!

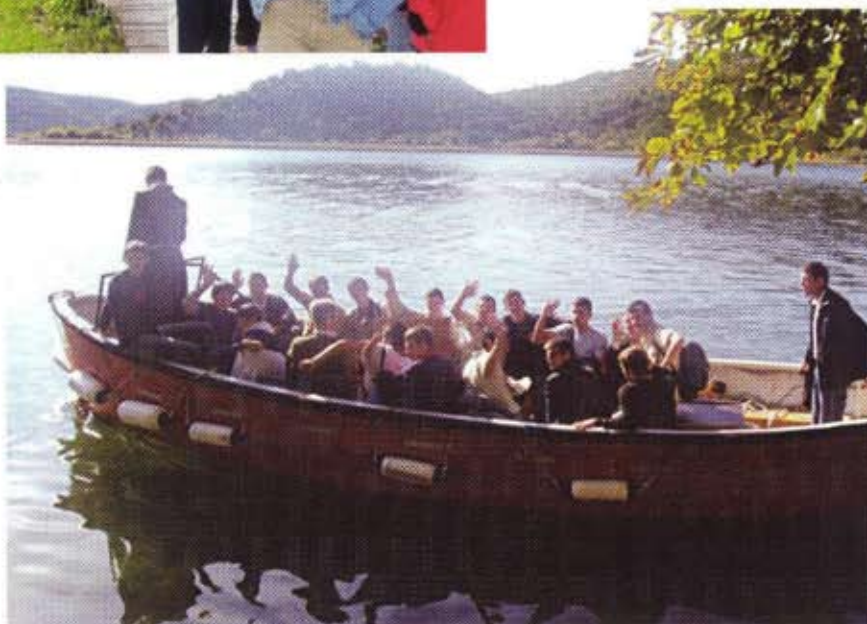
Najbolji stolnotenisač je fra Nedo s Visovca (drugi zdesna), a nogometaši iz Livna...

◀ Na Roškom slapu

Stari se, stari se... ▶

Prema izvoru... ▼

U četvrtak, 22. rujna, smo zahvalili Gospodinu, sv. misom i zapjevali *Tebe Boga hvalimo* za susret koji je protekao u lijepom i ugodnom druženju. Na doručku smo podijelili prigodne nagrade pobjednicima u nogometu i stolnom tenisu, kao i svakom novaku *Zbornik Franjevačke klasične gimnazije u Sinju*.

Neka svim sudionicima ovog susreta ostane u lijepom sjećanju ovo bratsko druženje, a svima onima koji čitaju ovaj tekst neka bude poticaj i dokaz "kako je dobro i kako je lijepo kao braća zajedno živjeti!". **T**

Fra Nedjeljko ČARAPIĆ

Svefranjevački susret na Trsatu

U okrilju Gospina sve-tišta, Majke Milosti i Kraljice obitelji koja nasljeđuje sv. Franju, Trsat je 8. listopada 2005. bio mjesto Svefranjevačkog susreta pod geslom *Započnimo ispočetka...*, kao početka proslave 800. obljetnice potvrde Pravila i nastanka Franjevačkoga reda. Prema izvorima, papa Inocent III. je 1209. godine odobrio Franji i njegovoj braći način života po evanđelju. Stoga su se prvi puta u Hrvatskoj, ali i svijetu, na jednom mjestu, na Trsatu okupila Franjina djeca iz Bosne i Hercegovine, Slovenije, Srbije i Crne Gore te Hrvatske kako bi se sa zahvalnošću prisjetili franjevačkih izvora te smogli snage krenuti ispočetka, s povjerenjem u budućnost.

Više od 1.500 pripadnika svih franjevačkih zajednica, muških i

ženskih, družbi i kongregacija, uglavnom braće franjevaca i članova Franjevačkog svjetovnog reda, uz veliki broj framaša, te časnih sestara, okupili su se ovom prilikom kako bi se u radosti susreli, bolje upoznali i zajedno molili kako bismo, svjesni odgovornosti života po primjeru Sv. Franje, mogli u današnjem svijetu svojim životom odgovoriti na znakove vremena te svakom stvorenju posvjedočiti Božju ljubav.

U prvom dijelu susreta okupljenima su se obratili: u ime organizatora, Konferencije južnoslavenskih provincijala Reda manje braće, fra Nikola Vukoja, domaćin susreta, provincijal Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda, fra Željko Železnjak, predsjednica Vijeća hrvatskih franjevačkih zajednica s. Franciska Mol-

nar, riječki gradonačelnik Vojko Obersnel, te generalni definator Reda fra Šime Samac, koji je ovom prilikom prenio pozdrave generalnog ministra fra José Rodrígueza Carballa.

Vrhunac susreta dogodio se u svečanom misnom slavlju koje je u zajedništvu sa svim hrvatskim provincijalnim ministrima predvodio riječki nadbiskup mons. dr. Ivan Devčić, naglasivši kako se svaki istinski napredak događa obraćenjem pojedinca, odnosno povratak Kristu u kršćanskome smislu. *Jubilej Franjevačkog reda je i jubilej cijele Crkve, jer Franjevački je red, po svom svetom osnivaču i brojnim svojim članovima i članicama, po svojoj specifičnoj duhovnosti i raznovrsnoj pastoralnoj aktivnosti, po mnogim svecima i sveticama, po jedinstvenoj*

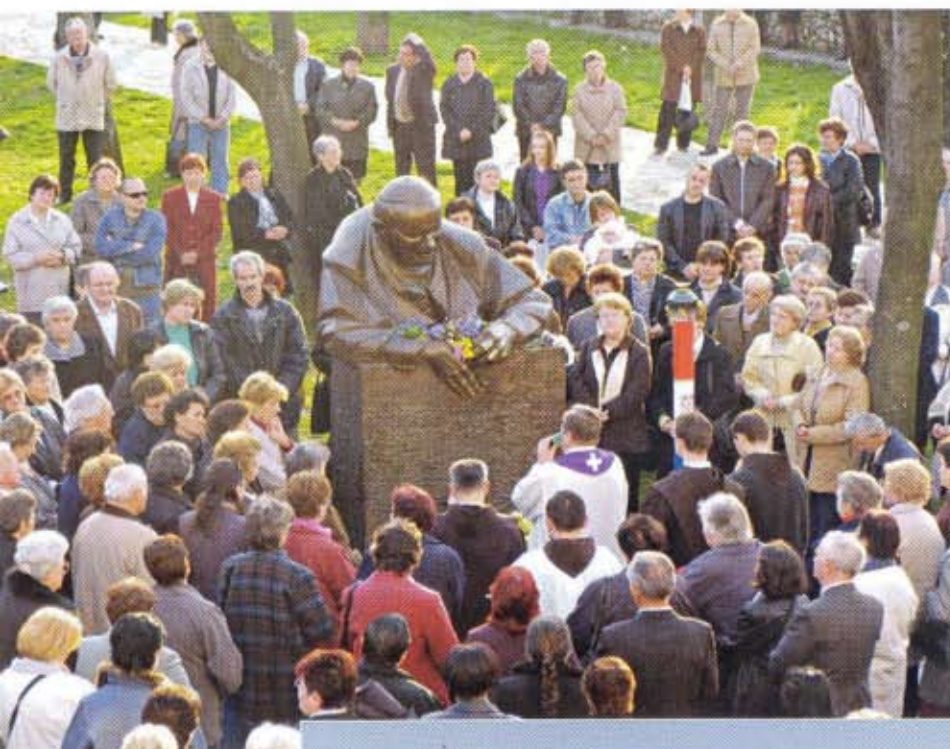
SVEFRANJEVAČKI SUSRET BIH - HRVATSKA - SLOVENIJA

TRSAT 8.10.2005

Provincijali, provincijalke,
predstavnici FSR-a i Frame
na kraju susreta

Molitva
pred kipom
Trsatski
hodočasnik

Svetište
Gospe
Trsatske
u Rijeci

duhovnoj i kulturnoj baštini toliko upisan u kršćansku i crkvenu povijest, kao i u kulturu i duhovnost mnogih naroda i zemalja, da je to naprosto nemoguće ne prepoznati i ne cijeniti, rekao je mons. Devčić i svim franjevcima poručio: U onoj mjeri u kojoj budete Crkvu ljubili poput sv. Franje, znat ćete i što vam je činiti za njezinu obnovu i napredak, pritom apostrofirajući da stigmatiziranost Kristom bude cilj pojedinačne i zajedničke franjevačke pripreme za proslavu velikog jubileja Reda.

Na kraju misnog slavlja klanjanje je vodio fra Andrija Bilokapić, a prijepodnevni program završio je zajedničkim ručkom. Gdje smo sa braćom novacima iz Bosanske provincije Svetog Križa, te sa braćom sa Košljuna, odnosno Zadarske provincije Sv. Je-

ronima zajedno ručali u Perivoju Gospe Trsatske.

Tako je to bio drugi susret novaka, prvi na Visovcu i ovdje na Trsatu. Sve nas te prilike bratski povezuju što za nas franjevce mnogo znači. Nakon stanke, ponovno smo se okupili u Dvorani mladosti gdje je uslijedilo kratko predstavljanje svih nazočnih zajednica, a pri kraju susreta i iscrpno predavanje fra Željka Tolića, provincijala provincije Presvetog Otkupitelja, o povijesti Franjevačkog reda na hrvatskom prostoru od prvog samostana u Trogiru 1214. godine pa sve do danas. Susret je završio blagoslovnom molitvom poglavara i poglavarica. Razišli smo se u želji ponovnog susreta! **T**

Fra Klaudio MILOHANOVIĆ

Franjina pjesma zahvalnosti

(slobodni prepjev s njemačkog)

...

*Hvala ti, Gospodine,
zbog raskoši
Tvojih djela!
Zbog zlatnog sunca,
velikog Tvoga dara.
Divan je ovaj
naš kraljevski brat.
Rađa nam
jutarnju rosu
i obasjava svako
naše podne.
Žarkim bojama
oživljava naše
večernje nebo
bolje od
bilo kojeg slikara.
Njemu smo dužni
proljetne cvjetove,
i ljetne klasove zrele
i jesenske grozdove
plave.
Sunce je Tvoj dar,
Gospodine.
Zato te
naša srca slave.*

Radislav FIŠIĆ

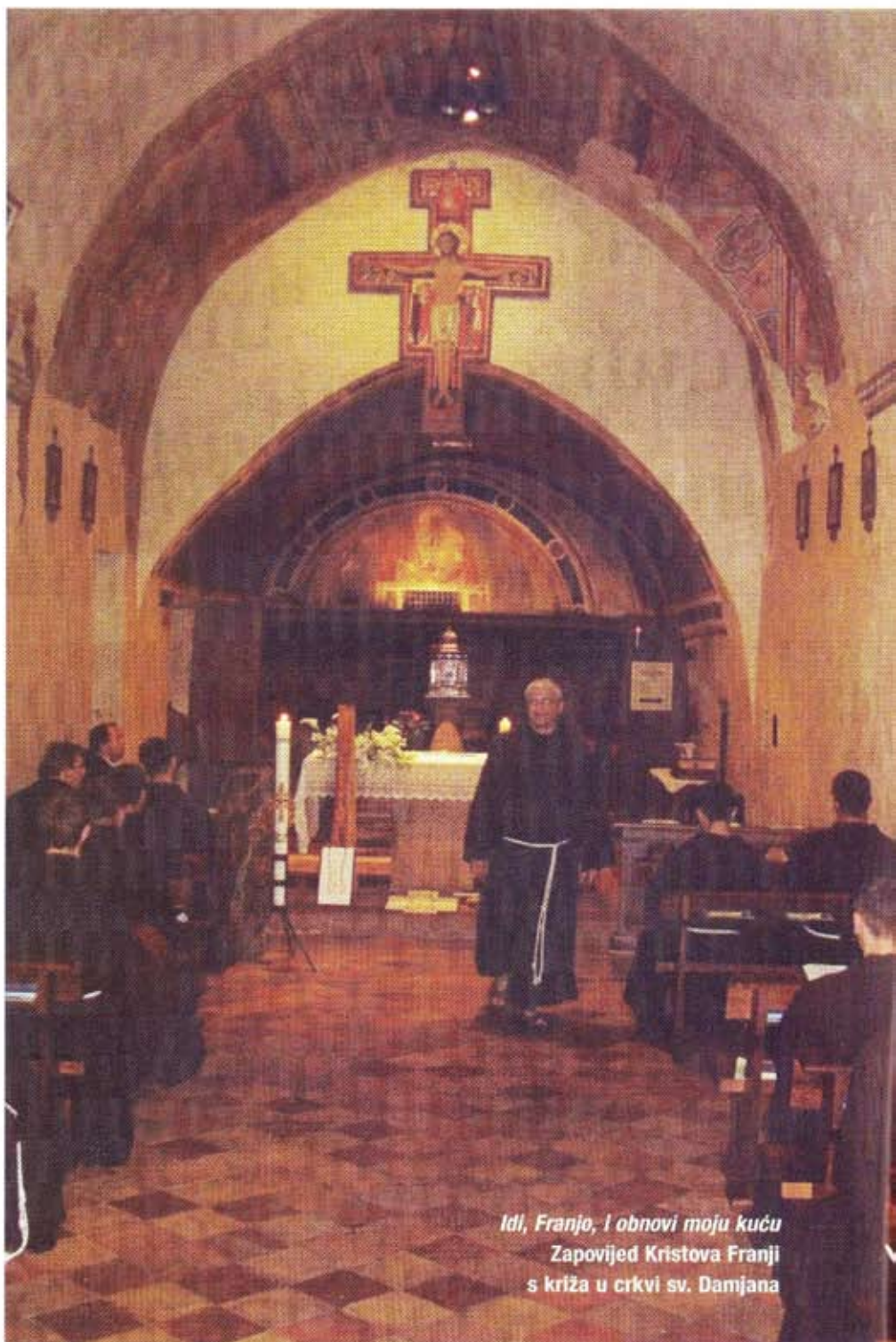
Stopama svetoga Franje

Hodočašće franjevačkih novaka iz Hrvatske i BiH u franjevačka svetišta u Italiji 23-30. travnja 2006.

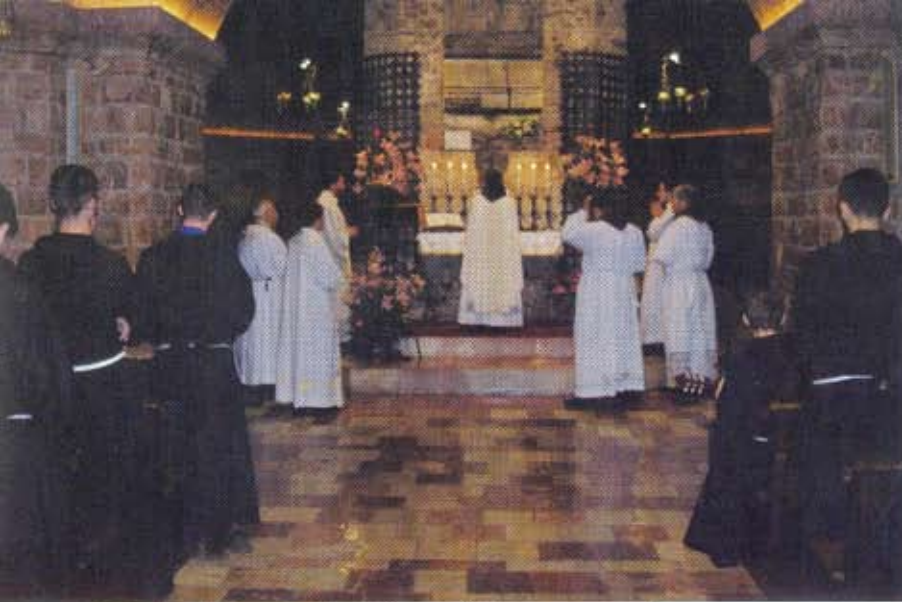
Prvo što treba reći jest da je onaj tko piše ovaj tekst u velikoj neprilici! Kako na dvije-tri stranice smjestiti izvještaj o ovom hodočašću, toliko kratom događajima da bi se o njemu mogle napisati i stotine stranica?! Toliko je lijepih detalja s ovog izleta da se sve to ne može opisati ukratko, ali, evo pokušat ćemo.

Koja je važnost, koji smisao ovog hodočašća? Pa, mi novaci imamo prigodu vidjeti sva mjesta na kojima su se odigravali događaji iz Franjina života, sudbonosni za nastanak franjevačkog reda, mjesta o kojima smo toliko slušali na predavanjima u proteklih desetak mjeseci. Zaista, slušati predavanja o svemu tome, a nikada u životu ne vidjeti ta mjesta, znači ostati, čini mi se, prikraćen za potpuniji doživljaj i razumijevanje svega onoga što smo dosada čuli o franjevaštvu. Nadalje, ovo hodočašće ima i veliku važnost za našu duhovnost, duhovnost koja uvijek iznova treba obnovu, poticaje, nadahnuće, osvježenja; a kažite mi, gdje se bolje osvježiti nego na izvorima?

Naša priča počinje u ponedjeljak 24. travnja. Oko podneva kod Rijeke su se u autobus, u kojemu su već bili novaci iz Livna, s Humca i Visovca, ukrcali i novaci sa Trsata, Košljuna, Krka i iz Rijeke. Ekipa je kompletna. Ubrzo smo ušli u Italiju. I tako naš autobus klizi autocestom kroz plodnu sjevernu Italiju. Nepregledne ravnice mame poglede kroz prozore autobusa, poglede koji ne nalaze zapreke na dalekim horizontima.

*Idi, Franjo, i obnovi moju kuću
Zapovijed Kristova Franji
s križa u crkvi sv. Damjana*

Misa na grobu sv. Franje u Asizu (lijevo)

Zajednička fotografija
pred bazilikom sv. Franje (dolje)

Ceremonija primanja Pravila
od generalnog definitora
fra Šime Samca (dolje lijevo)

Prvi brežuljci se stidljivo, pitomo pojavili negdje iza Padove, a onda ih je sve više i više.

Atmosfera u busu odlična. Sunce, vjeran i stalan suputnik koji je cijeli dan pratio naš autobus, odustaje od putovanja za nama tek oko šest sati. Oko 20h konačno stižemo na cilj. Igrom slučaja, neplanski, naše putovanje započinje upravo ondje gdje je počelo i Franjino životno hodočašće Bogu, odakle je Franjo na Božji poziv krenuo popraviti "kuću koja se ruši", u crkvi sv. Damjana. Nakon večere i hladnog tuša svi, umorni od puta, kreću na toliko željeni počinak. Smjestili smo se u hotelu *Cenacolo Francescano*, gdje nas je dočekao ljubazni *padre Adriano*.

Sutradan, koliko-toliko odmorni, krećemo u Asiz i obilazimo baziliku sv. Franje, Svečevu rodnu kuću, baziliku sv. Klare i crkvu sv. Rufina. Misu smo proslavili na grobu sv. Franje. Mjesta vrve turistima, od kojih se neki žele i fotografirati s nama, za uspomenu.

Nakon ručka polazimo u Carceri, u samotište (eremitorij) sv.

Marije. Većinu puta pješice. Cesta do Carcerija vijuga poput divovske sive zmijske u zelenilu brda. Konačno stižemo i obilazimo samotište. Male prostorije, mali prolazi u stijenama. Nakon zajedničke krunice svatko za sebe ostaje u molitvi i šutnji. Kakvo mjesto! Ovdje život teče kao velika modra rijeka. *Ritardando!* Dovoljno je sjesti na stijenu s pogledom na okolna brda i dolinu koja se ubacila između njih, na narančaste zrake sunca koje djeluju poput struna nekog velikog glazbala, čiji svirač, Franjo, svira, prebire žice u čast Bogu, da, dovoljno je! Sjesti i bacati kamenčić po kamenčić s brda i osjećati tu glazbu koja se ne sluša ušima, koja se sluša srcem. Čovjek shvati koliko je prekrasan ovaj naš svijet i koliko se još prekrasnih stvari na njemu može učiniti za druge. Povratak opet pješice, noge ionako olovne, ali iskustvo na Carceriju sve to nadilazi: uopće nismo umorni!

Srijeda ujutro rezervirana je za Porcijunkulu, gdje slavimo svetu

misu i molimo za potpuni oprost. Nakon ručka imamo slobodno vrijeme, za vlastiti, neorganizirani obilazak Asiza. Poželjeli smo ponijeti kakav lijep suvenir, kao uspomenu na ovo blaženo mjesto. Ali, ubrzo su nas ohladile paprene cijene; čak i pored sitnica stoje dvoznamenkaste brojke, a sve u eurima! Tako ti je to, pa sad, tko voli, nek' izvoli! Još nešto: Italija je, kažu, domovina pizze, ali ja sam u Asizu pojeo najgori (i najskuplji) komad pizze u svom životu! Jezik baš i ne znamo, ali, kad nešto trebamo, mi ljudi brzo učimo. Nakon dugog tumaranja po Asizu vratili smo se na večeru u naš hotel, koji je, uzgred budi rečeno, bio prva liga! Jedemo tjesteninu i... Dobro, uglavnom tjesteninu. Nakon večere i večernje (časoslova) – spavanje, mrtvi umorni.

Četvrtak je rezerviran za obilazak (od Asiza dva sata udaljenih) Greccia i Fonte Colomba. Putom smo svratili i u Rivortorto (*Vijugavi potok*), prvo boravište

Franje i drugova. U Grecciu, mjestu prvih jaslica, imali smo svetu misu, ali s velikim zakašnjenjem zbog oveće grupe japanskih turista koji su imali svetu misu u crkvi. U Grecciu smo i ručali i to, između ostalog, tjesteninu. Nakon toga stižemo u Fonte Colombo (*Izvor golubova*), kad tamo – opet oni Japanci! Kako god okreneš, preduhitre nas! Nakon kratkog razgledanja mjesta gdje je Franjo pisao Pravilo izmolili smo Srednji čas zajedno s novacima asiške provincije i imali malu ceremoniju primanja Pravila od generalnog definitora fra Šime Samca koji je slučajno bio u prolazu.

Nakon toga krenuli smo natrag u Asiz. Vrijeme milosrdno prema nama. Sipi blaga kišica. Probleme pravi jedino glazba. Cijelo vrijeme

dok smo putovali u Italiju u busu – samo Škoro. *Milo moje* svakih pet minuta. Braća na to isprva nisu obraćala pozornost, ali danas izgubiše strpljenje. Škoro je kapitulirao!

U petak ujutro opraštamo se s Asizom. Sljedeća postaja je La Vernina, gdje je Franjo primio stigme, potvrdu da je Kristov. Svetište je prekrasno. Ugnijezdilo se među stijenama. Mjesto djeluje upravo pustolovno. Ometa nas poput rose lagana kišica. Boravak ovdje uljepšali su nam vrlo ljubazni i druželjubivi novaci egipatske provincije čiji je novicijat smješten baš na La Verni. U tri sata imali smo Srednji čas i simboličnu procesiju do kapelice stigmata, gdje smo nešto kasnije imali i svetu misu i ceremoniju primanja *Taua* (franjevački križ). Predvečerje na La Verni je nešto prekrasno. Narančasto sunce kao da se ljubi sa zemljom, a, istodobno, veliki drveni križ kao da ga komada na četiri dijela. Hodočasnici skrštenih nogu satima sjede, mole se, meditiraju.

U subotu ujutro napuštamo La Vernu, vraćamo se svojim novici-

Magistri novaka pred svetištem u Grecciu

Razmišljanje u samotištu u Carcerima

jatima. Put nas vodi kroz Padovu, gdje smo stali četrdesetak minuta da razgledamo svetišta sv. Leopolda Bogdana Mandića (ovdje smo slavili svetu misu) i sv. Ante Padovanskog (gdje smo susreli i neke hrvatske turiste iz Zagreba). Iz Padove su mi u sjećanju najviše ostala dva detalja. Prvi je slika sv. Leopolda B. Mandića; iza tog velikog ekumenista, malog čovjeka, a velikog sveca, na slici stoje najveće sakralne građevine svih religija, ispod stoji polje žita – simbol novog doba, a prema njemu vode tri puta, jedan crne, drugi bijele, treći žute boje (simboli rasa), i spajaju se u velikom crvenom, na komadiće iskidanom križu (simbol ljudskih patnji). Drugi je detalj jezik sv. Ante, koji se čuva na povišenom mjestu iza oltara u crkvi.

Nakon Padove stajali smo i u velikom trgovačkom centru Pittarello. 18.30 h – ovo su posljednja javljanja iz Italije, uživo iz autobusa. Prelazimo talijansku granicu. Pustite glazbu. Ne, Škoro ne dolazi u obzir! Brat Antonio uzima mikrofon i dijeli svoj raskošni

talent s nama. Zalazak sunca. Zalazak našega putovanja. Vidjeli smo mnogo, osjetili još više. Ovo hodočašće u Italiju nećemo nikada zaboraviti. *Arrivederci, Italia!!!*

P. S. Želio bih od svega srca zahvaliti ponajprije Bogu što nam je dao svoj blagoslov na ovom putovanju koje je prošlo bez ikakvih problema i poteškoća. Nadalje, svima koji su ovo putovanje financirali, organizirali i predvodili, zatim meštrima, ostalim novacima koji su dali svoj doprinos da nam ono bude što ugodnije, pa našem vozaču Davoru – veliko hvala. Napokon, domaćinima u Italiji, koji su nas najsrdačnije dočekali – *grazie!!!*

Epilog: Autobus nas je odveo najprije do Trsata. Ovdje su novaci iz Livna i Humca prenoćili, a ostali su se zaputili u svoje novicijate na Krku, Košljunu i u Rijeci. U nedjelju ujutro novaci iz Livna i Humca su se oprostili s braćom s Trsata i krenuli prema Visovcu. Svetu misu su imali u Gračacu, a tamo su i ručali. Od Visovca su novaci iz Livna i Humca krenuli svojim automobilima u svoje novicijate u BiH, gdje su u predvečer i sretno stigli. Dan poslije život polako ide dalje, korak po korak, a i mi lagano idemo za njim, korak po korak, *stopama svetoga Franje!* †

Fra Marijan ORŠOLIĆ
Fra Dalibor MILAS

GORICA U LIVNU

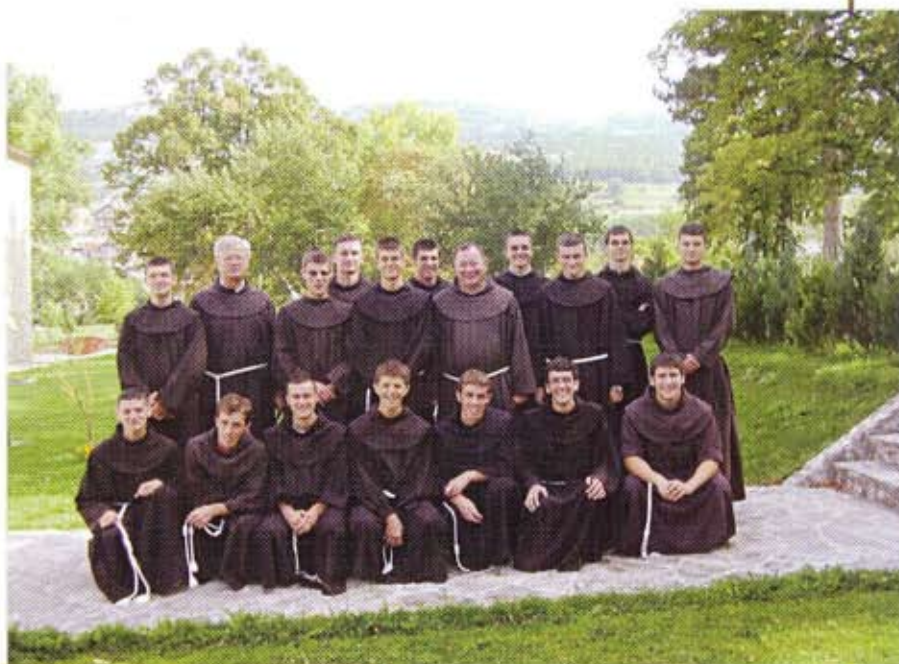
Novicijjat Bosne Srebrene

O pasano visokim planinama na tromedi Bosne, Hercegovine i Dalmacije, proteže se Livanjsko polje. Na Gorici, nedaleko od Livna smjestio se franjevački samostan Sv. Petra i Pavla, oaza duhovnosti, kulture, umjetnosti i povijesti livanjskog kraja. U ovaj smo samostan 17. srpnja 2005. došli mi, šesnaest novaka Bosne Srebrene. Kako smo se mi našli u ovome samostanu i franjevačkom habitu?

Četvorica nas smo završili srednju školu u svojim rodnim mjestima i onda stupili u godinu postulare u Visokom. To je bila godina pripreme za novicijjat, gdje smo proučavali ponajviše jezike: hrvatski jezik i književnost, klasične jezike (latinski i grčki), a također smo usavršavali i strane jezike koje smo učili u srednjoj školi. Učili smo i povijest. Naučili smo svirati klavir, a neki i gitaru.

Dvanaestorica nas smo nakon osnovne škole došli u sjemenište i klasičnu gimnaziju u Visokom. Pored školskih obveza imali smo priliku baviti se nogometom, košarkom, odbojkom, rukometom, tenisom, informatikom, te naučiti svirati razne instrumente, od glasovira do bubnjeva. Samo stupanje u sjemenište bilo je izraz želje da postanemo fratri, a na kraju sjemeništa smo tu želju i odluku i potvrdili. Tako smo svi skupa nakon duhovnih vježbi obukli franjevački habit 17. srpnja u Uskoplju u istoga dana stigli u Livno. Nakon nekoliko mjeseci našu zajednicu je napustio fra Ivan Jurić. Od srca mu želimo sve najbolje u životu.

Za razliku od sjemeništa, gdje je naglasak stavljen na školu i

Meštar: fra Vitimir Silić

Domeštar: fra Marko Semren

Novaci:

fra Željko Pendić (Vareš)
 fra Tomislav Klarić (Podmilačje)
 fra Željko Nikolić (Tuzla)
 fra Jurica Periša (Livno)
 fra Ivan Perić (Uskoplje)
 fra Nikica Tomas (Osova)
 fra Ivica Tomas (Osova)
 fra Ivica Matišić (Uskoplje)
 fra Marijan Oršolić (Tolisa)
 fra Hrvoje Vranješ (Okučani)
 fra Josip Drmić (Vitez)
 fra Stjepan Pavličević (Rama-Šćit)
 fra Robert Slišković (Kreševo)
 fra Miroslav Jonjić (Glamoč)
 fra Nikola Kozina (Vitez)

učenje, u novicijatu se više radi na duhovnom odgoju. No, to ne znači da u novicijatu nema učenja. Da bismo ispravno odgovorili na Božji poziv, najprije bismo se trebali upoznati sa životom koji započinjemo, a i da bismo održali "kondiciju" za teologiju, imamo predavanja svaki dan od ponedjeljka do subote. A predmeti koji nas održavaju u formi su: Spisi sv. Franje i Klare, povijest Franjevačkog Reda, povijest naše Provincije, Franjino Pravilo i Konstitucije, sakramentologija, liturgija i duhovnost. Imamo vremena i za sport i rekreaciju, a prekrasna livanjska priroda nas privlači da je šetnjama što bolje upoznamo i da joj se divimo. Ponekad pomognemo gvardijanu fra Anđelku u obrađivanju vrta i voćnjaka. Glazba je jedna od stvari u koje ulažemo dosta ljubavi i vremena. Svake nedjelje pjevamo i sviramo na pučkoj misi u samostanskoj crkvi. Sedmorica

nas svira tambure još od sjemeništa, pa i u novicijatu imamo tamburaški orkestar. Na tamburama počesto odsviramo misu u samostanskoj crkvi, a nastupali smo i u mnogim župama: u Šujici, na Šćitu u Rami, u Ljubunčiću, Čukliču, Podmilačju, Bistrici, Biloj,

Vidošima, na Širokom Brijegu... Imamo nekoliko računala, koji nam pomažu u studiju, a tu možemo razviti i talente za informatiku. Duhovnom literaturom iz novicijatske i samostanske knjižnice hranimo dušu, a znanstvena i književna literatura pomažu da ni mo-

zak ne ostane gladan. Može se naći vremena i udžbenika za učenje ili usavršavanje stranih jezika.

I, naravno, molitva časoslova, misa, razmatranje i krunica prožimaju svaki naš dan i svim našim aktivnostima daju smisao i cilj. **T**

Život u novicijatu

U zdravom tijelu zdrav duh! Za zdravo tijelo sport je veoma korisna stvar, a kod nas je bavljenje sportom nešto što se (gotovo) podrazumijeva. Pogađate da je najpopularniji nogomet.

Imamo i svoj teren; istina, ne na baš najsretnijem zemljištu, ali smo puno radili na njemu i popravljali ga. U dugom zimskom razdoblju smo odlazili na rekreaciju u obližnju dvoranu. No, osim nogometa ljubitelje među nama nalazi i niz drugih sportova, od kojih najviše stolni tenis.

Osim toga, sport je i najčešće na ekranu kad gledamo tv, možda i zato što je ova godina veoma "sportska".

Fizička spremnost se ipak ne mora održavati samo sportom, nego i – radom. Svaka generacija je uradila nešto u ovom samostanu i njegovoj okolini po čemu će ostati upamćena, pa mi nismo izuzetak:

☛ Žbukanje novicijatske razgovornice. Kad je novicijatska

razgovornica zadnji put ožbukana, to je pitanje na koje je bilo vrlo teško odgovoriti. Mi smo je ožbukali i to u plavo, a uskoro su stigli novi namještaj i nova komoda, pa se izgled razgovornice uvelike promijenio.

☛ Gradnja zida. Da bi se dio samostanskog posjeda u kojemu je nogometno igralište zatvorio, odlučili smo ga ograditi zidom. Trebalo je dovući mnogo kamenja iz okolice da se taj posao uopće započne.

Niču mladi fratri

☛ Radne akcije u vrtu. U dva dana zdušno smo se bacili na posao: žbukanje, obrezivanje starih voćaka, sadenje novih.

Živjeti u Bosni i Hercegovini, a propustiti uživati u njezinim prirodnim ljepotama, stvarno je veliki gubitak. Držeći se tog zaključka, otišli smo na izlete na hladnu rijeku Sturba (ni ljeti nije toplija od 4 stupnja Celzijusova, brrrrrr!), mirnu rječicu Šujicu, prekrasni park prirode Blidinje, a

Uh, jest' Sturba hladna!

Čiro: Momci, samo trenirajte...!

**U životu redovnika
molitva treba zauzimati
posebno i vrlo važno mjesto,
bilo u prirodi ili u kapeli**

istražili smo i planine u okolici Livna i pritom brali gljive i divlje jagode. Dvaput smo se uputili i na Kupres, gdje smo na svježem planinskom zraku iskušavali vještinu skijanja.

U životu redovnika molitva mora zauzimati posebno i vrlo važno mjesto. Osim svakodnevnog moljenja Časoslova, krunice i razmatranja, imamo i neke pobožnosti:

- put križa svakog petka u 16.30 h
- adoraciju (u crkvi svakog petka na koljenima izmolimo po 5 Očenaša, Zdravomarija i Slava Ocu)
- klanjanje Presvetom oltarskom Sakramentu svakog prvog četvrtka u mjesecu (organiziramo ga sami u svojoj kapelici). Naša kapelica je lijepo uređena, a ambijent u njoj je veoma pogodan za ulazak u razmatranje i kontemplaciju.

Ove godine zima je bila veoma nepredvidljiva. Danas sunce, sutra snijeg, meteorologe boli glava... I mi ljudi se teško snalazimo u takvim uvjetima, a što je sa životinjama? Male ptice, koje zima iznenadi, ne stignu se pripremiti, a

IN MEMORIAM

Sa žalošću moram napisati da je u petoj godini života preminuo naš vjerni prijatelj i stalni član novicijata, Hrčak. Hrčak je u novicijat došao davne 2001. godine, i tako dočekao i ispratio čak pet generacija, što znači da je odavno nadživio svoj prosječni životni vijek i zašao u duboku starost.

Pokojni Hrčak je veoma volio novicijat i novake, a i oni njega, pa je iz godine u godinu ponavljao novicijat. Budući da mu je svaka generacija dala neko drukčije ime, oko te sitnice se nismo mogli dogovoriti pa je ostao, jednostavno – Hrčak. Nakon njegove smrti tužno smo gledali praznu kutiju u kojoj je on nekoć živio, a onda smo – kupili novoga, mladoga hrčka kojemu želimo uspješnu (i što dulju) "karijeru" u novicijatu.

A našeg vjernog, starog Hrčka zauvijek ćemo pamtiti.

Počivao u miru!

hranu je u zimskim danima teško naći. Ipak, dragi Bog se brine za svako stvorenje i uvijek nađe nekoga tko će se skrbiti i za one najmanje.

Naš meštar fra Vitomir se zdušno brine za ptičice: hrani ih smrvljenim orasima na svom prozoru. U zadnje vrijeme u hranjenju ptičica su mu se pridružili i mnogi novaci, unatoč pričama o ptičjoj gripi koje se malo-malo nađu u novinama. I tako se brinemo za te male i nezaštićene Božje stvorove. Baš kao sveti naš otac Franjo.

Samo da ne počnu šmrcati i kašljucati...

Livanjski puk neobično je ponosan na to što je novicijat smješten baš u Livnu, i odnosi se krajnje prijateljski prema svakoj generaciji novaka koja prođe kroz novicijat. O tome možda najbolje svjedoči sljedeća anegdota.

Običaj je svake godine da za božićnu polnočku najstariji novak ode pomoći šujičkom župniku fra Ljudevitu Lasti, i tako je bilo i ove godine, tako da nas je na polnočki ostalo četrnaest. Nakon polnočke, međutim, prilazi nam jedna starija

**Neki vole umjetnost,
a neki, opet,
šetnju u prirodi
i branje gljiva**

baka sa vrlo zabrinutim izrazom lica i kaže:

- Ja vas na polnočki nabroja četrnaest. Nije valjda koji skoro napustio?

No, braća su objasnila zabrinutoj baki o čemu je riječ. **T**

Kad čujemo ime Asiz, nastaje neka slika: grad na gori, uronjen (u pravom smislu te riječi) u svjetlo izlazećeg sunca. Providna koprena zastire krovove, tornjeve, cijelo brdo Subasio kao da ima štiti nekiju tajnu. Nebo i zemlja, san i stvarnost, mir i rat, svjetlo i tmina, život i smrt ovdje se dodiruju. Grad kojega je bit da bude oltar.

(A. Rotzetter – T. Matura, *Živjeti evanđelje s Franjom Asiškim*)

NA TRSATU U RIJEČI

Novicijat Provincije sv. Ćirila i Metoda

Krajem veljače odlazimo u Istru, u Bale na svetu misu kamo nas je pozvao župnik vlč. Joško. Tom je zgodom htio podsjetiti svoje župljane na franjevence koji su nedaleko od Bala imali samostan i djelovali u tim krajevima. Iz tog je mjesta blaženi Julijan iz Bala, njegove se relikvije danas nalaze u župnoj crkvi. Bila je to i prilika malo bolje upoznati ljepote Istre, pa smo posjetili Svet Vinčenat, gdje smo posjetili župnika i crkvu Navještenja Blažene djevice Marije a u istoj se crkvi nalazi grob sluga Božjega Miroslava Bulešića – svećenika, koji je bio žrtva komunizma.

Posjetili smo i pavlinski samostan i crkvu u Svetom Petru u šumi, Sveti Lovreč Pazenatički, Višnjani, Motovun, Buzet, Roč.

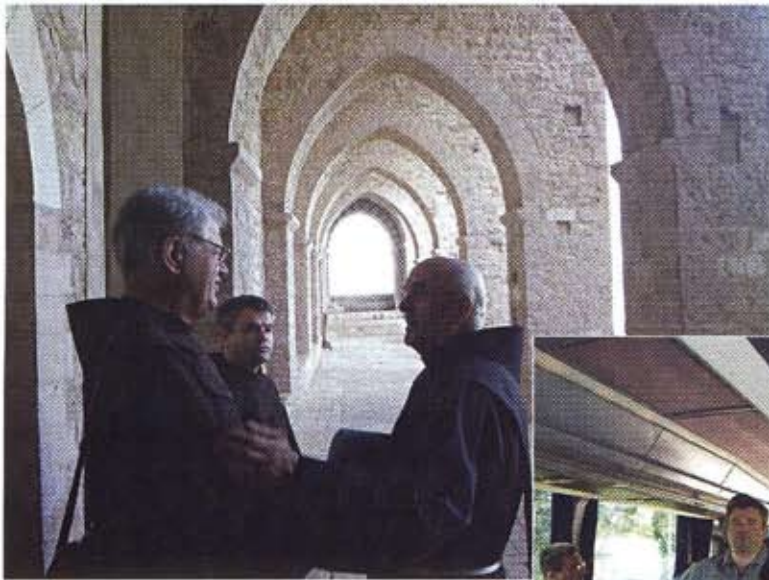

Fra Klaudio prima Pravilo od fra Šime Samca, generalnog definitora

Zadržali smo stari običaj naše Provincije pa smo Pravilo našega Reda učili napamet! U prvom korizmenom tjednu Pravilo Reda manje braće odgovarali su novaci fra Josip, fra Zdenko i fra Klaudio pred

svom zajednicom i postulantima koji su tradicionalno došli da slušaju braću kako odgovaraju Pravilo.

U drugom korizmenom tjednu dolaze braća *juniori* s magistrom i vicemagistrom na duhovne vježbe

Uči, lvek, uči!

Fučkaj ga, red se mora poštivati!

te su u petak fra Ilija i fra Stipo odgovarali Pravilo. Tako su prije ručka pred svom zajednicom i juniorima bez poteškoća položili Pravilo.

Trsat se ponosi što se papa Ivan Pavao II. pridružio mnoštvu hodočasnika i molio pred likom Majke Milosti - Gospe Trsatske i zato smo na godišnjicu njegove smrti zajedno s mnoštvom vjernika molili križni put koji je sam pisao i na kronicu koju je darovao Svetištu pred njegovim kipom ispred svetišta, molili kronicu i razmišljali o porukama koje je izrekao u Hrvatskoj. Svečana misa slavljena je u Svetištu s molitvom za njegovo proglašenje blaženim. **T**

Fra Klaudio MILOHANOVIĆ

Susret s generalnim ministrom

Generalni ministar fra José Rodríguez Carballo posjetio je našu Provinciju od 28. ožujka do 1. travnja 2006. Sudjelovali smo na susretu sa svom braćom u samostanu sv. Križa na Sigetu u Zagrebu. Posjetio je i Vukovar gdje se susreo s braćom i posjetio memorijalno groblje branitelja i na putu u Zagreb franjevački samostan Cernik u kojemu se nalazi Arheološki muzej iz Svete Zemlje koji je prikupio i uredio naš fra Tomislav Vuk, rodom iz Cernika a djeluje kao profesor u Jeruzalemu.

30. travnja uvečer generalni ministar dolazi na Trsat, susreće se s cijelom zajednicom. Ujutro slavi misu u bazilici s vjernicima. Radost nam je što je došao i u novicijati i kao ministar ali i bivši magister novaka uputio nam svoju riječ, odnosno govorio nam kakav treba biti život u novicijatu: *Živite godinu novicijata i ta vas godina mora obilježiti, ta se godina treba uvijek živjeti.* Govori nam i uspoređuje sa Sv. Franjom kako je on živio svoj novicijati u samoći ali ta samoća ne smije biti samo za sebe nego i za cijelu zajednicu. U

toj godini moramo dobro razmisliti da li želimo slijediti taj put ili krenuti drugim. Moli nas da Riječ Božja bude centar našeg života da je pokušamo živjeti. Ističe da živimo svete sakramente. Da nam misa bude centar našeg duhovnog života.

Da se pustimo voditi od naših magistra. Da trebamo imati uvijek jednu osobu u koju imamo povjerenje. Potiče nas na Marijansku pobožnost, razmatranje otajstava te u tim otajstvima sebe staviti pred ogledalo - Boga. Uz

sve to što nam je ministar govorio, na kraju postavili smo nekoliko pitanja. A kako smo mi njemu postavili, tako je i on nama postavio neka pitanja (što nam se sviđa u franjevaštvu i što ne? Kako smo došli u samostan odnosno kako smo dobili poziv?). Uz mnogo lijepih savjeta koje nam je uputio generalni ministar i potaknuo nas na pravi način formacije u novicijatu završili smo zajedničkom slikom u novicijatu. **T**

Fra Klaudio MILOHANOVIĆ

Novaci s Visovca na Trsatu

Na veliku radost nas novaka s Trsata, u posjet su nam od 21. do 28. ožujka, skupa sa svojim magistrom, fra Draganom, bili fra Nedjeljko i fra Dragan, braća novaci Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja.

Kako smo se sa našim gostima već poznavali sa susreta novaka Južnoslavenske konferencije franjevačkih provincija, održanom jesenas, upravo na Visovcu, prvi nam je kontakt bio lakši i prisniji, a već se na početku ovog novog druženja moglo primijetiti da je i njima bilo drago što su došli na Trsat. Visovčani su pokazali puno dobre volje i želje za druženjem. Većinu vremena provodili smo skupa: u molitvi, slavljenju svetih misa, rekreaciji... Fra Dragan i fra Nedjeljko mogli su vidjeti kako izgleda naša novicijatska nastava, a njihov magistar nam je jedan dan govorio o svjetskom susretu franjevačkih odgojitelja novaka održanom ljetos u Asizu.

Kao i General Reda, tjedan dana kasnije, pozvao nas je da sebi postavimo pitanje koje je sv. Franjo postavio Gospodinu pred kri-

žem u crkvi sv. Damjana: *Gospodine, što želiš da učinim?*

Od drugih zajedničkih aktivnosti koje smo imali, svakako bi još trebalo spomenuti i posjet novacima zadarske Franjevačke provincije sv. Jeronima, na Košljunu. I ovaj je susret bio vrlo lijep, i produbio je zajedništvo, kako nas novaka tako i odgojitelja. Tom prigodom, posjetili smo franjevačke trećoredce - novicijat, sestre benediktinke te katedralu na otoku Krku.

Novaci i magistri s Trsata, Košljuna i Visovca na Košljunu (sasvim gore)

Gospodine, kamo da idemo? (gore)

Vjerujem da je susret bio na zadovoljstvo svih, i, kao i mnogi drugi franjevački susreti, pomogao nam je da se još bolje upoznamo, razmijenimo iskustva i učvrstimo bratstvo na koje nas je Otac pozvao. Dobri plodovi franjevačkih susreta, posebno nas, mladih franjevaca, neposredno su vidljivi, a sigurno je da će oni u budućnosti također biti brojni, i još značajniji.

Sa željom da ovakvih i sličnih susreta mladih franjevaca bude još. **T**

Fra Zdenko GRUBER

Novicijat Provincije franjevacica trećoredaca glagoljaša

U našem upoznavanju s novacima drugih zajednica, najčešće je pitanje: tko su zapravo franjevci trećoredci?

Toma Čelanski piše: *Trčali su muševi, trčale žene, žurili klerici, hitali su redovnici da vide i čuju čovjeka Božjeg koji im se pričinja kao čovjek s drugoga svijeta (...); i tako su mnogi, odbacivši svjetovne brige, u životu i naučavanju blaženoga oca Franje spoznali sami sebe i poželjeli ljubiti i častiti Stvoritelja.*

Nadahnuti Franjinim životom i propovijedanjem, ljudi prihvaćaju Franjin način života u duhu evan-

đelja. To je bit Trećega reda sv. Franje. S vremenom neki članovi Trećega reda žele polagati zavjete posvećene čistoće, siromaštva i poslušnosti. Neki od njih žive kao pustinjaci, a neki žive u zajednicama i bave se pomaganjem bolesnima i siromašnima ili ugošćivanjem hodočasnika. Iz te dvije kategorije s vremenom će nastati Treći samostanski red sv. Franje. U različitim vremenima, narodima i zemljama nastat će i različite zajednice toga Reda. Negdje su njihovi članovi većinom svećenici a negdje samo redovnička braća. Kod nas u Hrvatskoj zajednice Trećeg

samostanskog reda imale su od početka svećenike. Članovi tih zajednica u srednjem su vijeku i kasnije poznati kao hrvatski redovnici, *religiosi illirici*, glagoljaši.

Bilo bi vrlo teško pa i nezahvalno govoriti točno o vremenu kada se franjevci trećoredci pojavljuju u našim krajevima. No sigurno znamo da se 1251. godine spominju dvojica fratara trećoredaca *fra Damjan* i *fra Pavao*. Sve do druge polovice 14. stoljeća ne može se pratiti tijek života franjevacica trećoredaca zbog malo povijesnih dokumenata. Prvi samostan za koji danas znamo bio je samostan

Sa svećenicima i novicima u crkvi na La Verni

sv. Ivana izvan Zadra iz 1439. godine. Broj samostana se povećava, tako da papa Siksto IV. 1473. godine osniva provinciju franjevac trećoredaca na području Dalmacije, Kvarnera i Istre. Godine 1602. Provincija se sjedinjuje s provincijama franjevac trećoredaca u Italiji. Provincija je uz manje i veće poteškoće uspjela opstati i širiti se sve do danas.

Provincija franjevac trećoredaca glagoljaša ima danas šezdeset osmoricu svečano zavjetovane braće i osmoricu braće s privremenim zavjetima. Braća u Hrvatskoj žive i djeluju u petnaest samostana i na jedanaest župa. Osim toga, braća pastoralno djeluju i među hrvatskim iseljenicima u Njemačkoj i Americi. U apostolatu se posebno bave pastoralom sakramenta pomirenja, brigom za bolesne, starije i nemoćne, duhov-

nim savjetovanjem i profesorskim radom. Sadašnji generalni ministar je fra Ilija Živković, član ove Provincije.

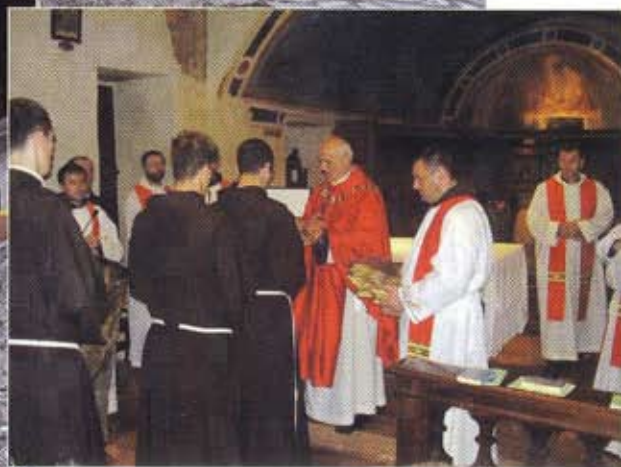
Naš je novicijat zbog povijesnih okolnosti nerijetko morao mijenjati mjesto. Poznato je da je od 1864. bio u samostanu na Gla-

votoku. Poslije toga najčešće je bio na Školjiću (kraj Preka na Ugļjanu), u Zadru i Krku. Od 2001. novicijat se ponovno nalazi u drevnom samostanu u Krku.

Ove su godine u naš novicijat ušla trojica novaka koji su bili u našem sjemeništu: Kristijan Ko-

Pred početak slavlja mise u Grecciu (sasvim gore)

Predavanje križa u crkvi sv. Damjana u Asizu (gore)

O čemu li fra Marko razmišlja? (lijevo)

vačević iz Rame, Ivan Petrović iz Bilišća i Marko Neretljak iz Matića u župi Tolisa. Stigao je i novi magistar fra Zvonimir Brusač, dugogodišnji odgojitelj sjemeništara i bogoslova.

Svakog dana u jutarnjim satima imamo različita predavanja: od Uvoda u novicijatu i Časoslova do Kršćanskog duhovnog života, Franjevaštva i, naravno, Duhovnosti Trećega samostanskog reda. Ne-

izostavni predmet je i učenje glagoljice kojim pokušavamo nastaviti stoljetnu baštinu naših fratara. Sve nam te predmete fra Zvonimir i, uz druge obveze, uspijeva lijepo i poučno predavati. Pojavi se i po koji drugi predavač koji nas obogati svojim znanjem i iskustvom. Fra Danijel Mihatov nas svaki put iznova obrađuje tumačenjem Biblije, fra Petar Runje se trudi da što bolje upoznamo povijest Reda a naš fra Grgo Sikirić zdušno nam prenosi svoje bogato pastoralno i duhovno iskustvo. Svako toliko dođe i po koji *testić* u kojemu našeg odgojitelja obrađujemo svojim znanjem.

Budući da smo svi kršni hrvatski mladići, rado se odazovemo radovima u vrtu, od kopanja, oranja, plijevljenja, sađenja sve do grožđa i maslina.

Radni dani nam izgledaju ovako: ujutro predavanja, a poslijepodne studij i različite radne aktivnosti. Slobodno vrijeme najčešće

provodimo u bratskoj rekreaciji. Zajednička i osobna molitva nam je vrlo važna, razumljivo je da je u novicijatu malo intenzivnija. Na važne dane i blagdane za Krčku biskupiju i mi dođemo te sve obrađujemo svojom ministrantskom prisutnošću. Da bismo ostali u što boljoj formi, idemo na izlete u prirodu. Sunčane dane provodimo u igranju nogometa, košarke i stolnog tenisa. Znamo posjetiti i franjevačke novake na Košljunu i s njima provesti dan u studiju, molitvi i igri. U korizmenom vremenu izabrali smo, svatko od nas, pojedine vrednote koje smo nastojali ostvariti u našim okolnostima.

Pred nama ostaju najljepše stvari: bratsko druženje na hodočašću u Asiz i Italiju i bliža priprava na naše prvo redovničko zavjetovanje. **T**

Fra Marko NERETLJAK

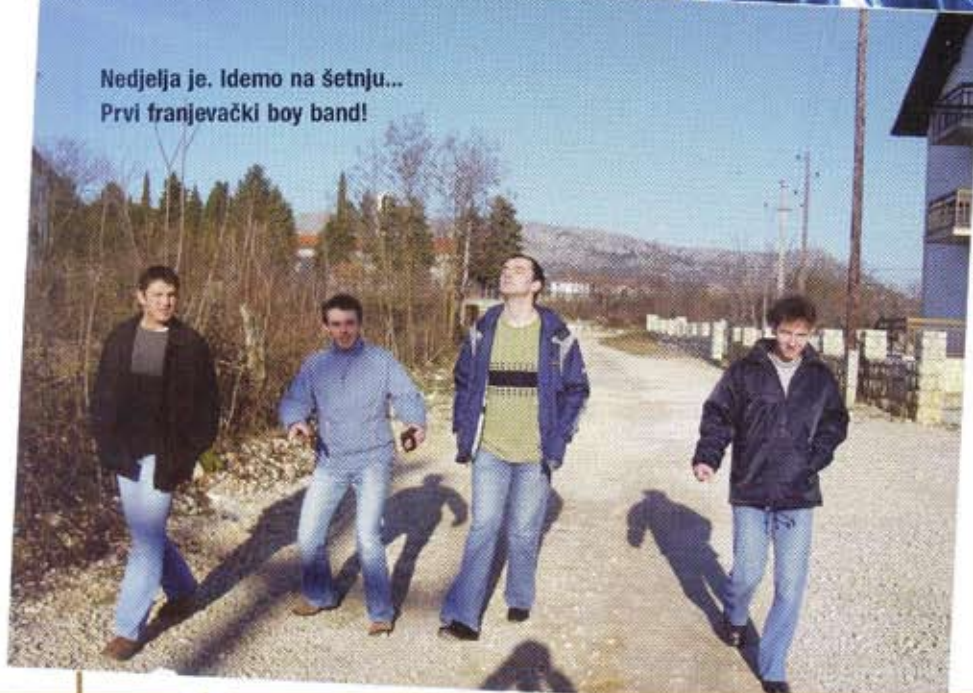

HUMAC

Novicijat hercegovačke franjevačke provincije

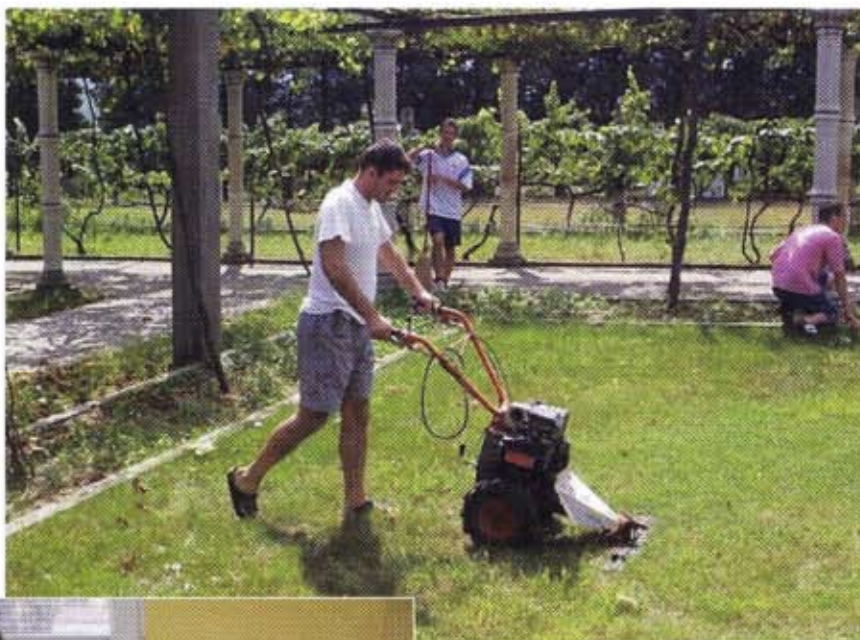

Nedjelja je. Idemo na šetnju...
Prvi franjevački boy band!

Jedan stari fratar veli: "Novicijat traje cijeli život!" Naš novicijat započeo je godine Gospodnje 2005. uz prisutnost velikog broja rodbine, prijatelja i starije braće fratara na blagdan sv. Bonaventure obredom oblačenja u samostanu na Humcu. Život u novicijatu započelo nas je sedam novaka, ali napustila su nas dva subrata. Evo da znate s kim imate posla: fra Vine Ledušić iz Bukovice, fra Goran Tomislav Perić iz Zagreba, fra Tihomir Bazina sa Kočerina, fra Dalibor Milas s Humca i fra Ivica Vizentaner s Humca. Na naše prve korake u

franjevačkom redu poput oca i majke budno paze naši meštri: fra Jozo Vasilj i fra Danko Perutina.

Kako je sve ovo počelo? Godine 1854. skupina franjevaca podrijetlom iz Hercegovine se odvaja od majke provincije Bosne Srebre. Dolaze u Hercegovinu, te se posve odaju dušobrižničkom radu u mjestima u kojima su boravili. Narod fratrima nije ostao dužan, daje im potrebna sredstva za izgradnju prvih samostana i crkava. Iz godine u godinu hercegovačka franjevačka obitelj postaje sve brojnija. Mnogi mladići, odu-

Dani su nam ispunjeni molitvom, a molitva iz dana u dan sve više ispunja nas. Svakog dana u sklopu Službe čitanja imamo razmatranja i meditaciju. Svakog petka molimo pobožnost Križnog puta, a svaki prvi četvrtak u mjesecu imamo klanjanje Presvetome.

Sličice iz naše svakodnevice...

ševljeni fratrima koji su djelovali u njihovoj blizini, stupaju u novicijat koji je tada bio na Širokom Brijegu. Kako je rastao broj franjevačkih zvanja, novaci s meštrima se 1867. godine sele na Humac, gdje ostaju sve do 1941. Te godine novicijat je premješten u Tomislavgrad. Nakon Drugog svjetskog rata dugi niz godina naši su novaci bili u Kraljevoj Sutjesci da bi se konačno 1959. novicijat ponovno vratio u svoju kolijevku na Humcu. Od 2001. do 2005. naši su novaci zajedno s novacima provincije Bosne Srebre u Livnu. Nakon četiri godine izbjivanja izvan Provincije, novicijat se s našom generacijom ponovno ove godine vraća na Humac. Ne želimo vas umarati (pre)opširnom poviješću naše provincije i novicijata i našim svakodnevnim rasporedom (jer je raspored više-manje sličan u svim novicijatima), pa ćemo vam naš novicijatski život prikazati pomoću slika. Kažu da slika govori više nego tisuću riječi, pa evo... T

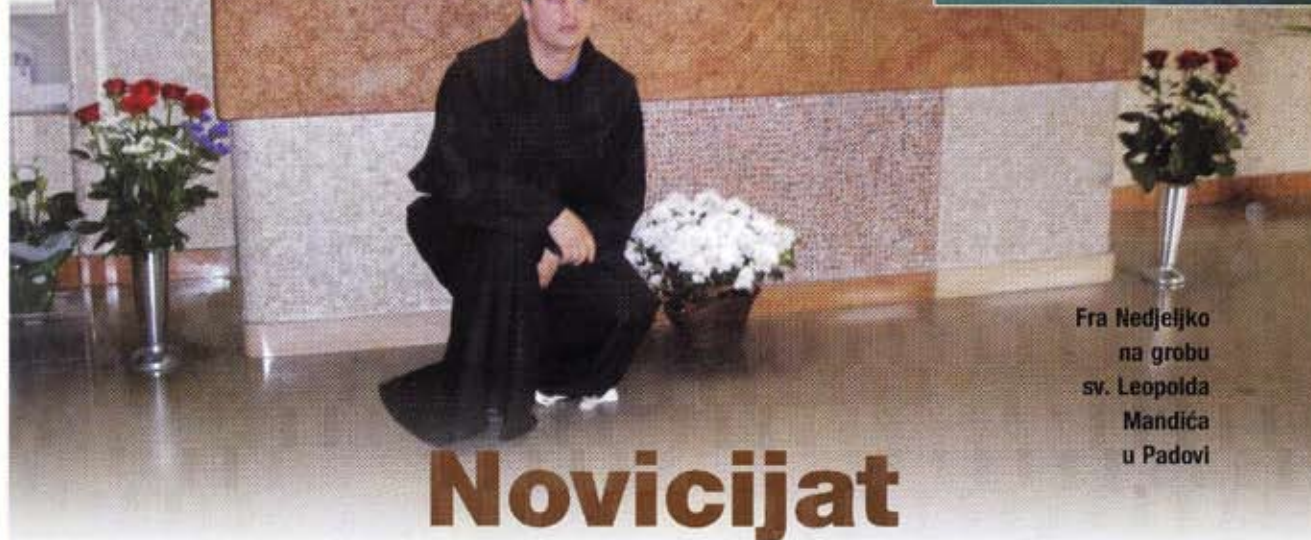
Jedan od sastavnih dijelova našeg novicijatskog života su i povremeni izleti i obilasci pojedinih krajeva. Do sada smo između ostalog zajedno s novacima nama bliske Bosne Srebre, bili na izletu na rijeci Sturbi kod Livna, kao i u Parku prirode Blidinje.

VISOVAC

Visovac – oaza mira i tišine

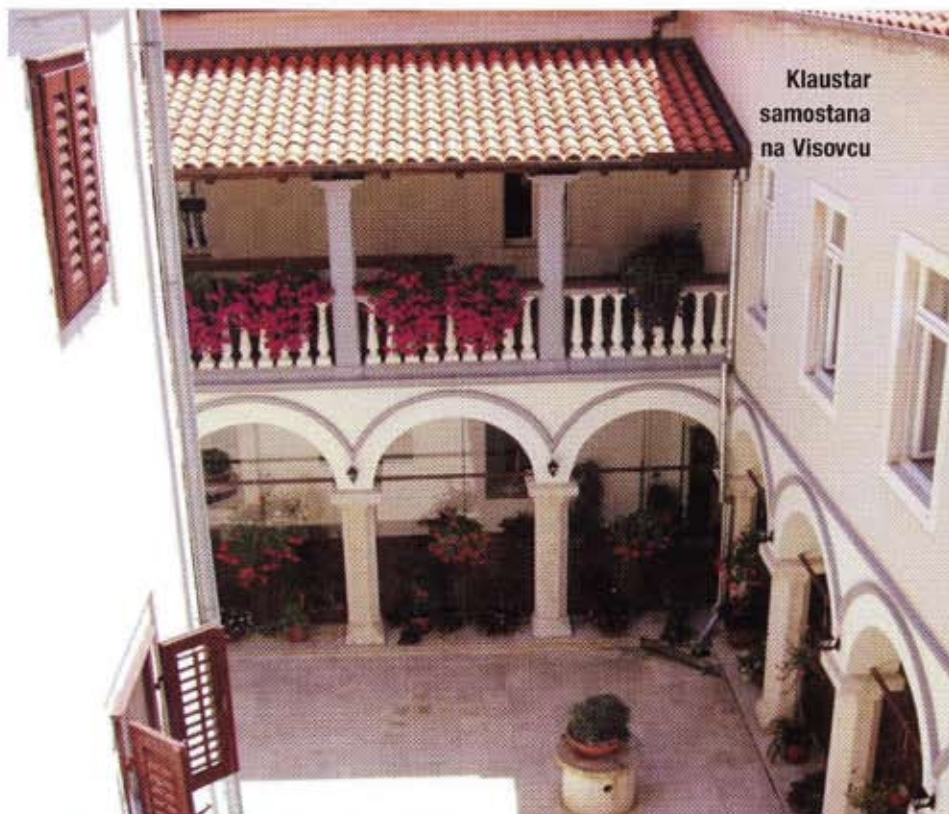

Fra Nedjeljko
na grobu
sv. Leopolda
Mandića
u Padovi

Novicijat Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja

Živjeti jednim specifičnim načinom života koji je živio sveti Franjo Asiški i danas je izazovno i veoma aktualno. Mnogi se i danas propitkuju kakav i koji je to način života.

U vlastiti program svoga života sveti Franjo stavlja na prvo mjesto Evanđelje. On u svojem Pravilu piše: *Pravilo i život Manje braće jest ovo: obdržavati sveto Evanđelje Gospodina našega Isusa Krista živeći u poslušnosti, bez vlasništva i u čistoći (Ppr1,2).* Franjo nastavlja: *Ako bi koji htjeli prihvatiti ovaj život te došli k našoj braći, neka ih pošalju svojim provincijalima kojima je jedino, a ne drugima, dano dopuštenje primiti braću. Provincijali, pak, neka ih pomno ispituju o katoličkoj vjeri i o crkvenim sakramentima! I ako sve to vjeruju i hoće vjerno priznavati... neka im dadnu odjeću*

Klaustar
samostana
na Visovcu

Slika Gospe Visovačke

Polako, fra Šimune...

U povratku iz Italije braća s Humca, iz Livna i s Visovca na obali Krke

kušnje, tj. dvije tunike bez kapuča, pojas, hlače i ogrtač do pasa, osim ako bi se istim provincijalima, po Bogu, drukčije učinilo. Kad završe godinu kušnje, neka ih primi u posluš, neka obećaju da će ovaj život i Pravilo uvijek obdržavati (Ppr 2, 2-3, 11-12).

Novicijat je službeno uveden u Franjevački red 1220. godine.

Na Visovcu je novicijat službeno uspostavljen 1568. godine. 1699. godine provincijal fra Frano Travičanin otvara novicijate u Kninu, Makarskoj i Zaostrogu.

Nastankom provincije sv. Kaje 1735. godine (od 1743. god. mijenja ime u provinciju Presvetog

Otkupitelja) uprava provincije određuje samostane Visovac, Zaostrog i Živogošće kao kuće novicijata. Zbog raznih ratova i turskih opasnosti novicijat na Visovcu je neko vrijeme bio prekinut, premješten u druge samostane... Danas se kuća novicijata nalazi na Visovcu.

Novicijat je, prema najnovijem crkvenom Zakoniku, početno razdoblje života u redovničkoj zajednici od pripuštanja u ustanovu do prvih zavjeta.

Tijekom svog boravka u novicijatu novaci upoznaju redovničko zvanje, život i Pravilo sv. Franje Asiškog, povijest monaštva i redov-

ništva, povijest Franjevačkog Reda, povijest provincije Presvetog Otkupitelja. To je vrijeme intenzivne molitve i dubljeg upoznavanje sebe i svojih sposobnosti da bi na kraju novicijata novak mogao prihvatiti redovnički život polažući prve jednostavne zavjete.

Osim navedenih djelatnosti, koje se odvijaju u ustanovi, valja spomenuti razne sportske aktivnosti (nogomet, stolni tenis, košarka...), posjet starijoj braći u samostanu u Omišu, posjet okolnim župama, uređenje zelenih površina na Visovcu, šetnje u slobodno vrijeme.

Tijekom ljetne sezone gotovo svaki dan smo okruženi posjetiteljima, hodočasnici koji dolaze uživati u prirodnim ljepotama nacionalnog parka Krka, ali i tražiti duhovnu okrepu na blagom i tihom otočiću Visovcu. †

Fra Nedjeljko ČARAPIĆ

RIJEKA

Novicijat franjevaca kapucina

Riječki samostan Gospe Lurdske u našoj provinciji kuća je novicijata. Prošle jeseni završila su novicijat petorica novaka položivši prve zavjete. To su bili Željko Cestar, Josip Milatović, Marinko Ivanko, Tomo Ivanko i Gabrijel Gjokaj. Nova, naša grupa započela je obredom oblačenja redovničkog odijela 17. rujna 2005. Tako su Stanko Novoselec, Antonio Lovrić i Mijo Šarčević postali redovnici i članovi riječke zajednice. Novak brat Stanko, nažalost je morao prekinuti novicijat zbog neizbježne operacije kuka, koja je lijepo uspjela i sada se uspješno oporavlja uz razne rehabilitacije. Nadamo se da će sve biti u redu i da će nam se uskoro pridružiti.

Novicijat je prije svega trenutak našeg odgoja u kojem se jedan novak mora polako u punini uključiti u život i rad konkretne zajed-

nice koja mu u tome pomaže, koja ga prati i na kraju prosuđuje koliko je u tome uspio. Osim tih konkretnih i redovitih aktivnosti koje se sastoje od molitvenih i radnih točaka, novicijat ima i zasebne trenutke u kojima se još dublje ulazi u životne i redovničke sadržaje.

Nakon Jutarnje molitve, mise i doručka, imamo vrijeme u kojem prema vlastitom izboru čitamo neku duhovnu literaturu, mi to zovemo duhovno štivo. Od pročitanih sadržaja bilježimo ono što nam se posebno svidjelo i što nas je dublje dotaklo ili što smatramo da će nam biti vrijedno zabilježiti. Možda se tim sadržajima ne uspijemo dovoljno savjesno posvetiti jer je u našoj kući fra Ilija Borak, brat koji ima 93 godine i nepokretan leži u krevetu, a o čijoj se njezi i mi novaci dosta brinemo. Fra Ilija je za nas poseban blagoslov jer

unatoč svojoj dobi i potpunoj nemoći silno nas obogaćuje njegov primjer strpljivosti i mira u toj teškoj bolesti.

Jutro se nastavlja s upoznavanjem povijesti i duhovnosti našega Reda, našeg Pravila i Konstitucija, životom i spisima svetoga Franje i Klare, različitih dokumenata te, često vrlo živo raspravljajući o pitanjima i teškoćama naše zajednice i provincije. Ostatak dana slijedimo raspored zajednice i uključujemo se aktivno i u apostolski život surađujući sa župnikom i pastoralnim osobljem. Tako smo aktivni u animiranju liturgije, pjevanja, odlaska bolesnima i ostalih molitvenih i karitativnih aktivnosti koje se organiziraju oko našeg samostana. Kako se samostan i crkva neprestano obavljaju vrlo aktivno smo uključeni u sve vrste radova i zahvata koji se tu odvijaju. Na

taj način smo se veoma dobro uputili i upoznali s tehnologijom izrade, demontaže i montaže, čišćenja i zaštite vitraja koji se generalno restauriraju na našoj crkvi. U radionici koju smo uredili imamo sav raspoloživi alat za mogućnost izrade raznolikih predmeta. Uz pomoć neke braće, ali i sami, činimo neke stvari, tako npr. izrađujemo kopije križa iz sv. Damjana u čiju smo tehnologiju i tajne izrade upravo nedavno ušli.

U životu samostana nama novacima su povjerene razne dužnosti za koje se trudimo da budu savjesno i redovito izvršavane. Na taj način osjećamo da je to zaista naša kuća. Na našu portu dolazi dosta siromaha, pa je naš zadatak da im se pripremi i odnese ručak. Poslije podne imamo više slobodna vremena, ali uvijek se tu nađe ili još neki duhovni zajednički susret i sadržaj ili neki konkretan radni zadatak. Uz večernju molitvu i još jednu misu dan završavamo zajednički u našoj kapelici uz ispit savjesti i molitvu.

Unutarnja izgradnja

Tijekom godine novicijata pokušavamo bolje izgraditi vlastito zvanje radeći na uklanjanju mana i njegovanju dobrih strana. Nekada je to teško i bolno jer budemo i opominjani, ipak sve to živimo u

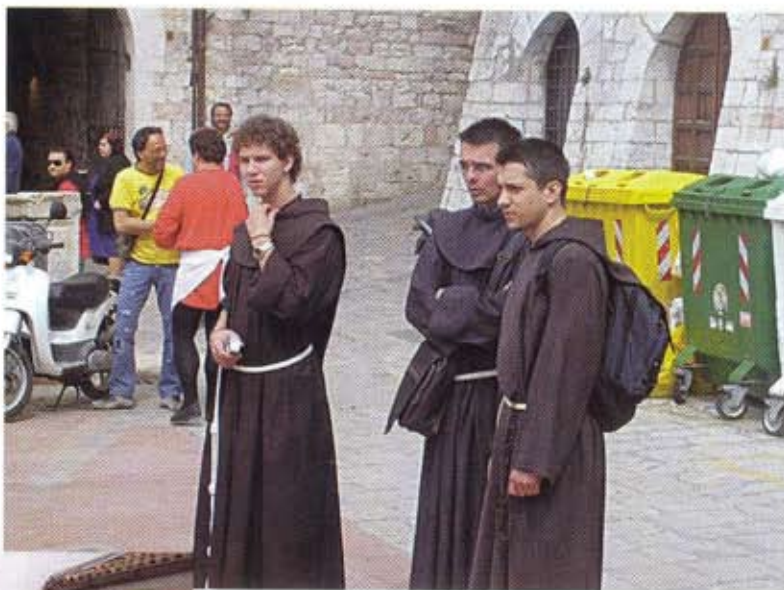
franjevačkoj radosti jer svakim danom osjećamo kako rastemo i kako se mijenjamo. Nadamo se da će se braća po isteku novicijata o nama pozitivno izraziti i na taj način nam omogućiti polaganje prvih redovničkih zavjeta te nastavak našeg redovničkog hoda da bi po zagovoru našeg svetog Oca Franje koračali putem koji je Gospodin za nas pripremio.

Naša adresa je:

Kapucinski novicijati, Kapucinske stube 5, 51000 Rijeka, e-mail: kapucinski-samostan-ri@ri.t-com.hr. Uz kratak osvrt o novicijatu upoznat ćemo vas općenito o povijesti i o tome tko su franjevci kapucini, koliko nas ima i gdje se nalazimo.

Red Manje braće Kapucina nastao je reformom franjevačkog Reda 1525. g. kao treći samostalni

ogranak prvog Reda sv. Franje Asiškog. Reformu ovog novog Reda odobrio je papa Klement VII. 1528. g., a vlastitog generalnog ministra Red dobiva 1619. g. za vrijeme pape Pavla V. Od tada im je bilo dopušteno provoditi isposnički život, nositi habit kestenjastosmede boje s dugom kukuljicom na leđima, a o boku cingul; nositi bradu te primati u Red *klerike* (one koji žele biti svećenici) i *braću pomoćnike* (one koji ne primaju sv. red, nego obavljaju mnoge druge službe važne za život i rad samostana). Do 1574. g. Red se razvijao samo unutar Italije, jer je postojala papinska zabrana koja nije dopuštala njegovo širenje u druge zemlje. Tu je zabranu ipak 1574. g. ukinuo papa Gregur XIII. te su se nakon toga kao putujući pro-

Humac - Rijeka 2:1

povjednici brzo proširili po Europi, a kao misionari dolaze i na druge kontinente.

Po čemu su se, tijekom povijesti, osobito isticali i ističu?

Tijekom povijesti braća kapucini, u različitim razdobljima svoje povijesti, razvijaju raznoliki apostolat među različitim društvenim slojevima ljudi, a u Crkvi su se posebno istakli radeći na katoličkoj obnovi poslije Tridentuskog sabora. Tako su oni, posebice

Magistar fra Romeo s novacima

u njemačkim zemljama, uz isusovce, glavni nositelji protureformacije. Kapucinsku apostolsko-pastoralnu djelatnost od samih početaka krase propovijedanje, blizina puku, širenje raznih pobožnosti, snažna misionarska djelatnost, uvođenje u kontemplativnu molitvu...

U nekim povijesnim razdobljima neka naša braća su se na herojski način istakla u njegovanju bolesnika za vrijeme kuge, kolere, poplava, ratova i sl. Neki od njih su vodili i diplomatske misije po nalogu Rimske kurije, a neki su pratili i kršćansku vojsku na bojnim poljima. Pored ovih zasluga značajna je uloga braće kapucina i na području znanosti kako onih svetih tako i prirodnih i svjetovnih najrazličitije vrste.

Brojčano stanje Reda – danas

Braća kapucini danas djeluju u 100 zemalja, a po broju članova spadaju među brojnije Redove Katoličke Crkve. Prema najnovijim podacima stanje Reda je sljedeće: u 13 konferencija (cetusa), 81 provinciji, 10 generalnih viceprovincija, 19 provincijskih viceprovincija, 15 kustodija, 8 delegatura, 25 kuća prisutnosti i 1.654 samostana – živi i djeluje 9.062 fratra s doživotnim zavjetima, 1.768 s privremenim zavjetima, 471 novak, 802 aspiranta (kandidata za Red); - odnosno ukupno 10.831 član Reda.

Kapucini na hrvatskom području

U Hrvatsku su kapucini najprije došli u Rijeku, gdje 1610. grade samostan. U Zagreb na Gornji grad dolaze 1618. g., gdje djeluju do 1788. kada je samostan naredbom cara Josipa II. raspušten. U Varaždin dolaze 1699. g., u Osijek 1703. g., a u Karlobag 1710. g. Početkom 20. stoljeća riječki samostan za vrijeme fra Bernardina iz Omiša postaje središnjim samostanom hrvatskih kapucina i žarište vjerske i kulturne obnove u

Dobar početak – pola uspjeha...

... konac djelo krase

Hrvatskoj. Upravo njegovim nastojanjem kapucini dolaze i otvaraju svoje samostane u Splitu (1908. g.) i Dubrovniku (1913. g.), a zaslugom bl. Alojzija Stepinca naša braća se 1941. ponovno vraćaju u Zagreb, u Dubravu, gdje grade crkvu i samostan sv. Mihovila, arkandela.

Godine 1967. zajednička *Ilirska provincija*, koja je okupljala hrvatske i slovenske samostane kapucina, dijeli se na hrvatski i slovenski komesarijat, odnosno povjerenstvo. Godine 1974. odlukom generalnog ministra Reda, naš se hrvatski komesarijat proglašava samostalnom provincijom, pod nebeskom zaštitom hrvatskog kapucina sv. Leopolda B. Mandića. Od tada Provincija ima 8 samostana: Zagreb (sv. Mihael i sv. Leopold), Varaždin, Osijek, Rijeka, Karlobag, Split i Dubrovnik, a u kojima danas živi i djeluje: 39 svećenika, 8 braće – ne svećenika, 5 studenata teologije, 3 novaka, 2 postulanta i 8 sjemeništara.

U duhu evanđeoskog siromaštva i jednostavnosti i hrvatski fratri kapucini djeluju među najširim i siromašnim slojevima stanovništva, kao i među nekršćanima, te se ističu kao gorljivi ispovjednici (sv. Leopold B. Mandić, prozvan apostolom ispovjedaonice), vrsni pučki propovjednici, širitelji katoličkog tiska i marijanske pobožnosti, diplomati, revnitelji za crkvenu glazbu, poznati teolozi i filozofi... Ni misije nisu bile strane hrvatskim kapucinima, pa smo tako tijekom povijesti imali nekoliko zapaženih misionara, koji su djelovali u Rusiji, Indiji, Turskoj i Bugarskoj. No, danas zbog nedostatka redovničkog osoblja nismo u stanju razvijati takvu vrstu apostolata, ali to nam je, ako se Provincija brojčano povećava, velika želja, jer upravo su i misije u drugim zemljama (*ad gentes*) od samih početaka bitna sastavnica kapucinskog Reda i poslanja. †

*Fra Mijo ŠARČEVIĆ
Fra Antonio LOVRIC*

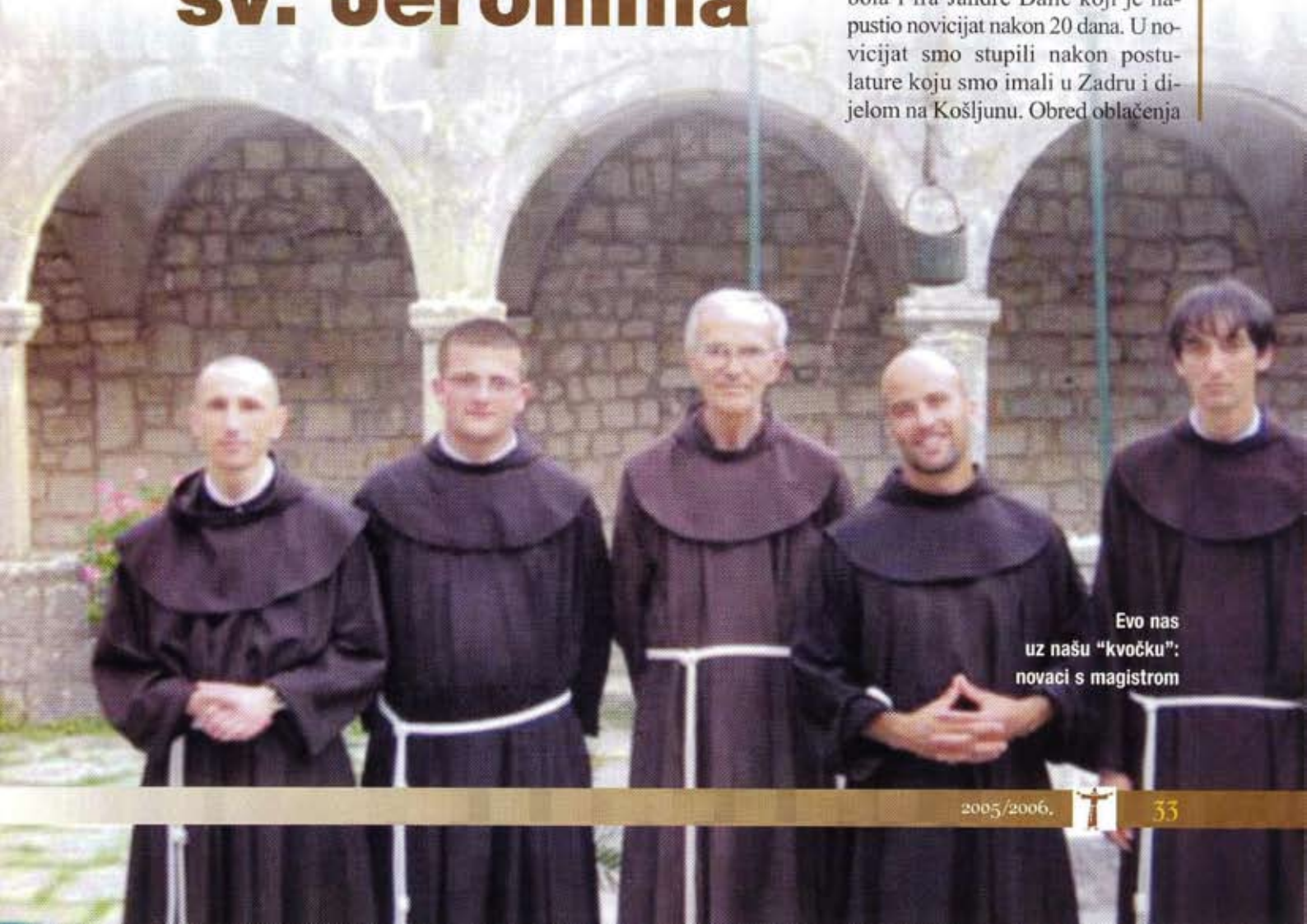
KOŠLJUN

Novicijjat Franjevačke provincije sv. Jeronima

Na južnoj strani otoka Krka smjestilo se mjesto Punat. Oko 800 m udaljen od Puna, nasred mora nalazi se franjevačka oaza mira i dobra - otočić Košljun. Ovaj otočić svojim kulturno-povijesnim bogatstvom znatno nadmašuje veličinu prostora koji zauzima. Naime, opseg otočića je 1.075 metara, površina 69.7 ha, dok je najviša točka svega 6 m iznad morske razine.

Prvi fratri su stigli na ovaj otočić 1447. g. nakon ugasnuća benediktinske opatije. Od samih početaka naše provincije Košljun je bio mjesto novicijata, no održavali su se naši novicijati i u Kopru, Zadru, Dubrovniku... Od 1953. pa do danas Košljun je jedinstveno mjesto novicijata.

Ove godine smo započeli novicijat, nakon 2 godine stanke, na Porciunkulu (2. kolovoza), nas četvorica novaka: fra Nikica Devčić, fra Vik Žuvela, fra Vice Ški-bola i fra Jandre Dalić koji je napustio novicijat nakon 20 dana. U novicijat smo stupili nakon postulaturne koju smo imali u Zadru i dijelom na Košljunu. Obred oblačenja

Evo nas
uz našu "kvočku":
novaci s magistrom

predvodio je naš provincijal fra Bernardin Škunca uz prisustvo samostanske braće. Nakon obreda oblačenja provincijal fra Bernardin naglasio je dubinu značenja toga vanjskog znaka. Oblačenje je *ulaženje* u život Krista rassetoga i u svjedočenje sv. Franje svojim životom. Za mene osobno, a i za sve nas duhovno oblačenje je događaj u trajanju i traje cijeli život.

U novicijatu službu magistra obavlja fra Klement Sršen. Želimo kroz ovu godinu upoznati franjevački poziv te se konačno u njemu i ostvariti jer, kaže sv. Franjo: *Ne samo sebi živjeti nego i drugima koristiti*. Gospodin vas blagoslovio i dao vam svoj mir. Pozdrav iz franjevačke oaze mira i dobra! **T**

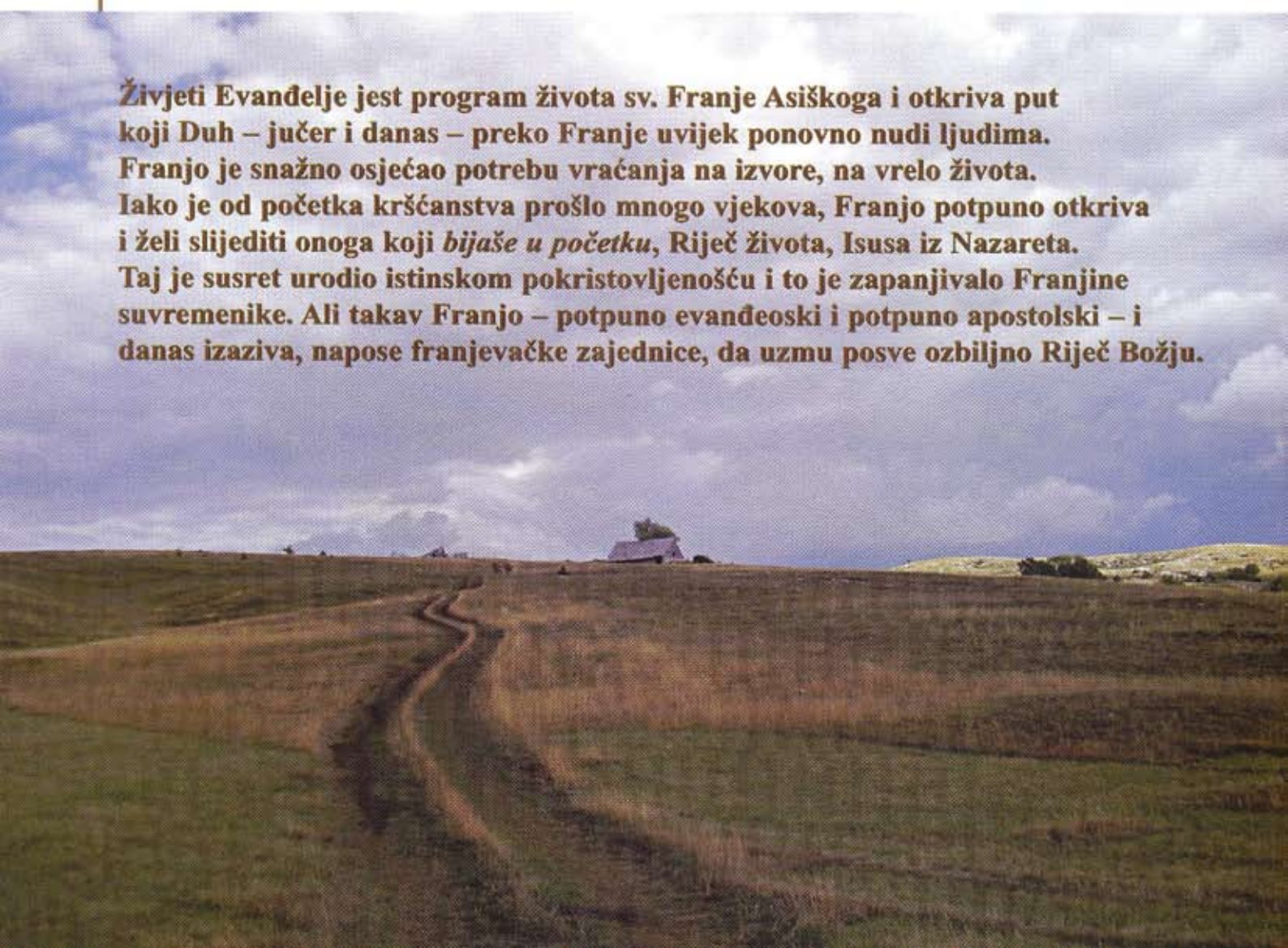
Fra Vice ŠKIBOLA

Cijela zajednica na okupu se veseli mladoj braći!

P. S. Pošto su u prethodnim dvama brojevima pogrešno napisani brojevi telefona našeg provincijalata šaljem vam nove s nadom da će se isti ispraviti u novom broju lista. 023/250-467 Provincijalat i 023/250-468

Živjeti Evanđelje jest program života sv. Franje Asiškoga i otkriva put koji Duh – jučer i danas – preko Franje uvijek ponovno nudi ljudima. Franjo je snažno osjećao potrebu vraćanja na izvore, na vrelo života. Iako je od početka kršćanstva prošlo mnogo vjekova, Franjo potpuno otkriva i želi slijediti onoga koji *bijaše u početku*, Riječ života, Isusa iz Nazareta. Taj je susret urodio istinskom pokristovljenošću i to je zapanjivalo Franjine suvremenike. Ali takav Franjo – potpuno evanđeoski i potpuno apostolski – i danas izaziva, napose franjevačke zajednice, da uzmu posve ozbiljno Riječ Božju.

**Novicijat Franjevačke
provincije sv. Ćirila i Metoda
(OFM)**

Trsat
Frankopanski trg 12
HR – 51000 Rijeka
tel. 00385/ (0)51-452900
ivan.miklenic@ofm.hr

**Novicijat Franjevačke
provincije sv. Jeronima
(OFM)**

Košljun
HR – 51521 Puntar
tel. 00385/ (0)51-854017

**Novicijat Franjevačke
provincije Presvetog Otkupitelja
(OFM)**

Visovac
HR – 22324 Drinovci
tel. 00385/ (0)22-775766,
fax. 00385/ (0)22-775732
novicijat@visovac.hr

**Novicijat Franjevačke
provincije Bosne Srebrene
(OFM)**

Gorička cesta bb
BiH – 80101 Livno
tel. 00387/ (0)34-201390

**Novicijat Franjevačke
provincije Uznesenja BDM
(OFM)**

Trg sv. Ante 1
Humac
BiH – 88320 Ljubuški
tel. 00387/ (0)39-832583
novicijat@franjevci.info

**Frančiskanski novicijat
Franjevačke provincije
sv. Križa
(OFM)**

Skalniška 17
Sveta Gora
SLO – 5250 Solkan
tel. 00386 (0)41781813

**Novicijat Franjevačke
provincije sv. Jeronima
(OFMConv)**

Samostan sv. Franje
Trg sv. Franje
HR – 51557 Cres

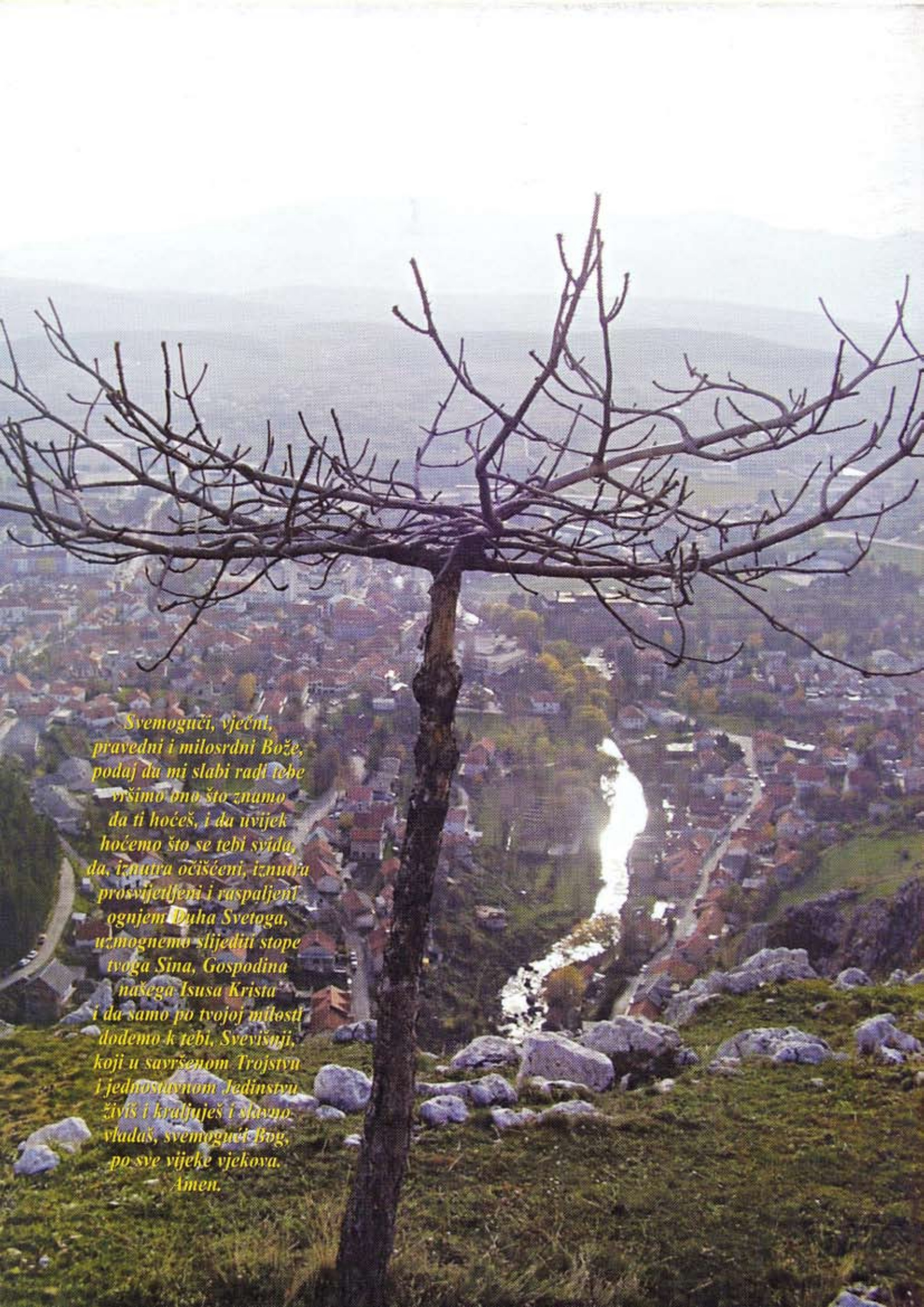
**Novicijat Franjevačke
kapucinske provincije
(OFMCap)**

Kapucinske stube 5
HR - 51000 Rijeka

**Novicijat Provincije franjevaca
trećoredaca glagoljaša
(TOR)**

Samostan sv. Franje
Trg krčkih glagoljaša 2
HR – 51500 Krk
tel. 00385/ (0)51-221240

A photograph of a leafless tree on a hillside overlooking a town and a river. The tree is in the foreground, with its bare branches reaching out. In the background, a town is visible, with a river winding through it. The sky is overcast and hazy.

*Svemogući, vječni,
pravedni i milosrdni Bože,
podaj da mi slabi radi tebe
vršimo ono što znamo
da ti hoćeš, i da uvijek
hoćemo što se tebi sviđa,
da, iznutra očišćeni, iznutra
prosvijetljeni i raspaljeni
ognjem Duha Svetoga,
uzmognemo slijediti stope
tvoga Sina, Gospodina
našega Isusa Krista
i da samo po tvojoj milosti
dodemo k tebi, Svevišnji,
koji u savršenom Trojstvu
i jednostavnom Jedinstvu
živiš i kraljuješ i slavno
vladaš, svemogućí Bog,
po sve vijeke vjekova.
Amen.*